

Vrednotenje
prispevkov
operativnih
programov za
izvajanje evropske
kohezijske politike v
obdobjih 2014-2020
in 2021-2027 k
nacionalnim ciljem
Strategije Digitalna
Slovenija 2030

Končno poročilo

24.7.2026

—
CEDARS
—

Naročnik: Ministrstvo za lokalno samoupravo kohezijo in regionalni razvoj, Ulica Vita Kraigherja 5, 2000 Maribor

Izvajalec: Cedars, svetovanje, d.o.o., Linhartova cesta 5, 1000 Ljubljana

Projekt: Vrednotenje prispevkov operativnih programov za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobjih 2014-2020 in 2021-2027 k nacionalnim ciljem Strategije Digitalna Slovenija 2030

Št. pogodbe: C1630-26M800008

Člani projektne ekipe (avtorji) : Polona Čufer Klep, Tarik Terzić, Lidija Vincekovič, Vladimir Kušan, Ivona Žiža, Medeja Pistotnik

Kazalo

Povzetek.....	4
Executive summary.....	6
1 Uvod	8
1.1 Predmet, namen in cilji vrednotenja.....	8
2 Metodologija in pristop k vrednotenju	9
2.1 Predstavitev metodoloških orodij	9
3 Pregled strategije DSI 2030 in intervencijske logike EKP	11
3.1 Pregled strateškega okvirja DSI 2030	11
3.2 Pregled intervencijske logike EKP in načrtovanega prispevka k DSI 2030	16
3.3 Seznam ukrepov in matrica spodbud	20
4 Ugotovitve vrednotenja.....	26
4.1 Kateri ukrepi so imeli največji vpliv na uresničevanje nacionalnih strateških ciljev opredeljenih v Strategiji Digitalna Slovenija 2030?	26
4.2 Ali obstaja kakšno področje, kjer naložbe niso neposredno prispevale k doseganju strateških ciljev? Če da, katero?	30
4.3 Kakšne pozitivne ali negativne spremembe so opazne na različnih področjih?	32
4.4 Na katerih področjih bi bilo potrebno dodatno usmeriti sredstva in kakšni bi bili učinkoviti ukrepi za doseg ciljev?	34
4.5 Katere so bile dobre prakse izvajanja, katere slabe ali so se izkušnje učinkovito prenesle tudi v aktualno obdobje?	35
4.6 Kakšno je zadovoljstvo uporabnikov rezultatov?	36
4.7 Ali so zaznane še druge potrebe na strani končnih uporabnikov rezultatov, ki niso zajete med ukrepi? Če da, katere?	37
4.8 Katera so prepoznana tveganja za nadaljnje vzdrževanje in razvoj doseženih rezultatov (s finančnega, zakonodajnega in kadrovskega vidika, ipd.)?	38
4.9 Pregled dosežkov in ugotovitev ter primerjava s Poročilom o stanju digitalnega desetletja 2026 Evropske komisije in Poročilom o razvoju UMAR 2026	39
5 Ugotovitve in priporočila vrednotenja.....	42
6 Pregled opravljenih nalog.....	43

Povzetek

Predmet vrednotenja je ocena prispevkov operativnih programov evropske kohezijske politike (EKP) v obdobjih 2014–2020 in 2021–2027 k nacionalnim ciljem Strategije Digitalna Slovenija 2030 (DSI 2030). Vrednotenje zajema ukrepe na področjih razvoja digitalne infrastrukture, digitalizacije javnih storitev, razvoja digitalnih kompetenc in podpore digitalni preobrazbi gospodarstva ter ocenjuje obseg in kakovost doseženih rezultatov, njihovo vzdržnost in dodano vrednost. Ugotovitve temeljijo na triangulaciji pregleda dokumentacije, strukturiranih intervjujih, anketi med deležniki in primerjavi s Poročilom o razvoju UMAR 2026, na njihovi podlagi pa so oblikovana priporočila za prihodnje programiranje digitalnih politik.

Ključne ugotovitve

1. Pomemben prispevek kohezijske politike k ciljem DSI 2030. Ukrepi EKP so prispevali k vsem stebrom strategije DSI 2030, z izjemo kibernetске varnosti, kjer se prispevek, zaradi nove organizacije pravnih podlag, pričakuje v programskem obdobju 2021–2027. Obdobje 2014–2020 je imelo večji finančni vpliv, predvsem zaradi obsežnih infrastrukturnih ukrepov, medtem ko je v obdobju 2021–2027 del digitalizacije naslovil tudi Načrt za okrevanje in odpornost (NOO), ki pa ni zajet v tem vrednotenju.

2. Največji učinek pri digitalnih javnih storitvah in širokopasovni infrastrukturi. Po obsegu sredstev in neposrednem vplivu na strateške kazalnike izstopata digitalizacija javnih storitev in gradnja širokopasovne oziroma gigabitne infrastrukture. Triangulacija s Poročilom o razvoju UMAR 2026 ta napredek potrjuje, saj je pokritost s hitrim internetom prepoznana kot ena od razvojnih prednosti Slovenije.

3. EU sredstva so ključen pogoj za napredek. Anketiranci in sogovorniki ocenjujejo, da bi bil napredek pri digitalni preobrazbi brez sredstev EKP težko dosegljiv, kar potrjuje osrednjo vlogo kohezijske politike. Hkrati je administrativno breme prepoznano kot najpogostejši operativni izziv, pri čemer pa večina anketirancev ne zaznava sistemskih negativnih učinkov izvajanja.

4. Izvedbene prakse so se izboljšale. Med dobrimi praksami izstopajo kontinuiteta sistemov med programskima obdobjema, zgodnje vključevanje deležnikov v snovanje ukrepov ter načrtovanje razvojnih smeri namesto desetletnih projektov. Pandemija COVID-19 je pomenila prelomnico pri uveljavljanju elektronskih storitev, katere zagon se je nadaljeval tudi v obdobju izvajanja DSI 2030. Kot manj uspešna sta se izkazala silosno vodenje projektov in model enakomernega financiranja izvajalcev.

5. Visoko zadovoljstvo z rezultati, nižje z izvedbenim procesom. Uporabniki dobro sprejemajo vzpostavljene rešitve in storitve, manj zadovoljstva pa je z izvedbenim procesom, ki ga obremenjujejo zahtevni administrativni postopki. To breme najbolj občutijo mala in srednje velika podjetja, za katera je čas, ki ga izgubijo za administracijo, pogosto pomembnejši od pridobljenih sredstev.

6. Prepoznane vrzeli za prihodnje obdobje. Kot področja z največjim primanjkljajem sredstev so prepoznani kvantne tehnologije, polprevodniki, e-zdravje in pokritost s 5G v slabše dostopnih območjih. Med prihodnjimi prioritetami so izpostavljene tudi digitalne kompetence, internacionalizacija in zelena digitalizacija.

7. Trajnost je glavno tveganje. Največje tveganje predstavlja vzdržnost doseženih rezultatov po izteku financiranja. Kot osrednja sistemska težava je prepoznan kadroviski primanjkljaj, saj javna uprava težko zadrži ustrezno usposobljen IT kader. Pomembna so tudi varnostna in tehnološka tveganja ter odsotnost sistematičnega merjenja učinkov in enotne strateške vizije.

Ključna priporočila

Zagotovitev vzdržnosti doseženih rezultatov. Ključno je zagotoviti nadaljnje financiranje usposobljenih kadrov, analitičnih funkcij in razvitih rešitev po izteku sredstev EKP. Institucije naj prepoznajo razvojno in strateško vlogo vzpostavljenih zmogljivosti ter jih vključijo v redno delovanje, namesto da jih obravnavajo kot začasno projektno podporo.

Usmeritev sredstev v premalo pokrita področja. V prihodnjih ukrepih EKP je smiselno nameniti dodatna sredstva področjem z največjim primanjkljajem, in sicer prednostno razvoju kompetenc družbe in zaposlenih v podjetjih, nato pa kibernetiski varnosti, e-zdravju, kvantnim tehnologijam, pokritosti s 5G v slabše dostopnih območjih ter zeleni digitalizaciji, ob upoštevanju njihove strateške relevantnosti za digitalno preobrazbo Slovenije.

Institucionalizacija dobrih praks načrtovanja in izvajanja. Smiselno je preučiti možnosti za ohranitev načrtovanja po razvojnih smereh namesto dolgoročnih projektov, zgodnje vključevanje deležnikov in kontinuiteto med programskima obdobjema.

Vzpostavitev merjenja učinkov in strateške koordinacije. Priporočamo ohranitev in izboljšanje sistematičnega spremljanja in merjenja učinkov ukrepov ter jasnejšo strateško vizijo in medresorsko koordinacijo, ki omogočata bolj ciljno usmerjanje sredstev in upoštevanje povratnih informacij pri odločanju.

Podpora gospodarstvu, storitvenemu sektorju in internacionalizaciji. Podporo je smiselno razširiti tudi na storitveni sektor, okrepiti internacionalizacijo slovenskih digitalnih rešitev ter spodbujati medpodjetniška partnerstva med zagonskimi in uveljavljenimi podjetji.

Vrednotenje potrjuje, da je kohezijska politika pomembno prispevala h krepitvi digitalne preobrazbe Slovenije. Ključni izziv v prihodnje ni več dokazovanje učinka, temveč njegova institucionalizacija, stabilizacija in nadgradnja v dolgoročno vzdržen sistem.

Executive summary

The subject of the evaluation is an assessment of the contribution of European cohesion policy (ECP) operational programmes in the 2014–2020 and 2021–2027 periods to the national objectives of the Digital Slovenia 2030 Strategy (DSI 2030). The evaluation covers measures in the areas of digital infrastructure development, digitalisation of public services, development of digital competences, and support for the digital transformation of the economy, and assesses the scope and quality of the results achieved, their sustainability, and their added value. The findings are based on a triangulation of documentation review, structured interviews, a stakeholder survey, and comparison with the UMAR Development Report 2026, and form the basis for recommendations for future programming of digital policies.

Key findings

1. Significant contribution of cohesion policy to the DSI 2030 objectives. ECP measures contributed to all pillars of the DSI 2030 strategy, with the exception of cybersecurity, where the contribution is expected in the 2021–2027 programming period due to the new organisation of the legal basis. The 2014–2020 period had a greater financial impact, mainly due to extensive infrastructure measures, whereas in the 2021–2027 period part of digitalisation was also addressed by the Recovery and Resilience Plan (RRP), which is not covered by this evaluation.

2. Greatest impact on digital public services and broadband infrastructure. In terms of the volume of funds and direct impact on strategic indicators, the digitalisation of public services and the development of broadband and gigabit infrastructure stand out. Triangulation with the UMAR Development Report 2026 confirms this progress, as high-speed internet coverage is recognised as one of Slovenia's development strengths.

3. EU funds are a key condition for progress. Survey respondents and interviewees assess that progress in digital transformation would have been difficult to achieve without ECP funding, confirming the central role of cohesion policy. At the same time, the administrative burden is identified as the most common operational challenge, although most respondents do not perceive systemic negative effects of implementation.

4. Implementation practices have improved. Among the good practices, the continuity of systems between programming periods, the early involvement of stakeholders in the design of measures, and planning by development directions rather than decade-long projects stand out. The COVID-19 pandemic marked a turning point in the adoption of electronic services, and this momentum continued into the DSI 2030 implementation period. Siloed project management and a model of equal funding for implementers proved less successful.

5. High satisfaction with results, lower satisfaction with the implementation process. Users readily accept the solutions and services put in place, but there is less satisfaction with the implementation process, which is burdened by demanding administrative procedures. This burden is felt most by small and medium-sized enterprises, for which the time lost on administration is often more significant than the funds obtained.

6. Gaps identified for the future period. Quantum technologies, semiconductors, e-health, and 5G coverage in less accessible areas are identified as the areas with the greatest funding shortfall. Digital competences, internationalisation, and green digitalisation are also highlighted among future priorities.

7. Sustainability is the main risk. The greatest risk is the sustainability of the results achieved after funding ends. A shortage of staff is identified as the central systemic problem, as public administration struggles to retain adequately qualified IT staff. Security and technological risks, as well as the absence of systematic impact measurement and a unified strategic vision, are also significant.

Key recommendations

Ensuring the sustainability of the results achieved. It is essential to ensure continued funding for trained staff, analytical functions, and developed solutions after ECP funding ends. Institutions should recognise the developmental and strategic role of the capacities established and incorporate them into regular operations, rather than treating them as temporary project support.

Directing funds towards under-covered areas. In future ECP measures, it makes sense to allocate additional funds to the areas with the greatest shortfall, giving priority to the development of societal and workforce competences, followed by cybersecurity, e-health, quantum technologies,

5G coverage in less accessible areas, and green digitalisation, taking into account their strategic relevance to Slovenia's digital transformation.

Institutionalisation of good planning and implementation practices. It makes sense to explore options for retaining planning by development directions rather than long-term projects, early stakeholder involvement, and continuity between programming periods.

Establishing impact measurement and strategic coordination. We recommend maintaining and improving the systematic monitoring and measurement of the impact of measures, together with a clearer strategic vision and inter-ministerial coordination, which would enable more targeted allocation of funds and the consideration of feedback in decision-making.

Support for the economy, the services sector, and internationalisation. It makes sense to extend support to the services sector as well, strengthen the internationalisation of Slovenian digital solutions, and encourage inter-company partnerships between start-ups and established companies.

The evaluation confirms that cohesion policy has made a significant contribution to strengthening Slovenia's digital transformation. The key challenge going forward is no longer to demonstrate impact, but to institutionalise, stabilise, and upgrade it into a long-term sustainable system.

1 Uvod

1.1 Predmet, namen in cilji vrednotenja

Predmet vrednotenja je ocena prispevkov operativnih programov (OP) za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobjih 2014-2020 in 2021-2027 k nacionalnim ciljem Strategije Digitalna Slovenija 2030 (DSI 2030). V vrednotenje so zajeti ukrepi (razpisi/projekti), ki so bili usmerjeni v digitalizacijo javnega sektorja in razvoj digitalne infrastrukture v Republiki Sloveniji, pri čemer se bomo v vrednotenju osredotočili na njihov prispevek k uresničevanju nacionalnih strateških ciljev opredeljenih v DSI 2030 in njenih izvedbenih dokumentih – zlasti v Akcijskem načrtu DSI 2030 ter Akcijskem načrtu Strategije digitalnih javnih storitev 2030 (AN SDJS 2030).

Vrednotenje obsega ukrepe, ki so bili financirani predvsem v okviru prednostnih osi 2, 10 in 11 OP EKP 2014–2020 ter ustreznih prednostnih naložb programskega obdobja 2021–2027. Gre za ukrepe na naslednjih področjih: razvoj digitalne infrastrukture (širokopasovne povezave, e-uprava, kibernetika varnost), digitalizacija javnih storitev (e-zdravje, e-pravosodje, e-šolstvo), razvoj digitalnih kompetenc ter podpora digitalni preobrazbi gospodarstva.

Cilj vrednotenja je pridobiti celovito sliko prispevkov, objektivne ugotovitve o obsegu in kakovosti doseženih rezultatov, oceniti vzdržnost in dodano vrednost izvedenih intervencij ter oblikovati priporočila za prihodnje programiranje in izvajanje digitalnih politik v Republiki Sloveniji. Ugotovitve vrednotenja bodo podlaga za načrtovanje ukrepov v okviru kohezijske politike in drugih razvojnih instrumentov EU v prihodnjem programskem obdobju.

Cilji vrednotenja so opredeljeni v tehničnih specifikacijah, ki so sestavni del javnega naročila, in zajemajo:

- oceno prispevkov kohezijskih ukrepov k doseganju ciljev in kazalnikov DSI 2030;
- identifikacijo ukrepov z največjim prispevkom ter ukrepov, ki niso neposredno prispevali k ciljem in kazalnikom DSI 2030;
- analizo zadovoljstva uporabnikov rezultatov in zaznanih dodatnih potreb na strani končnih prejemnikov;
- pregled dobrih in slabih praks izvajanja digitalnih ukrepov ter prenos izkušenj v aktualno programsko obdobje;
- opredelitev tveganj za nadaljnje vzdrževanje in razvoj doseženih rezultatov – s finančnega, zakonodajnega in kadrovskega vidika.

2 Metodologija in pristop k vrednotenju

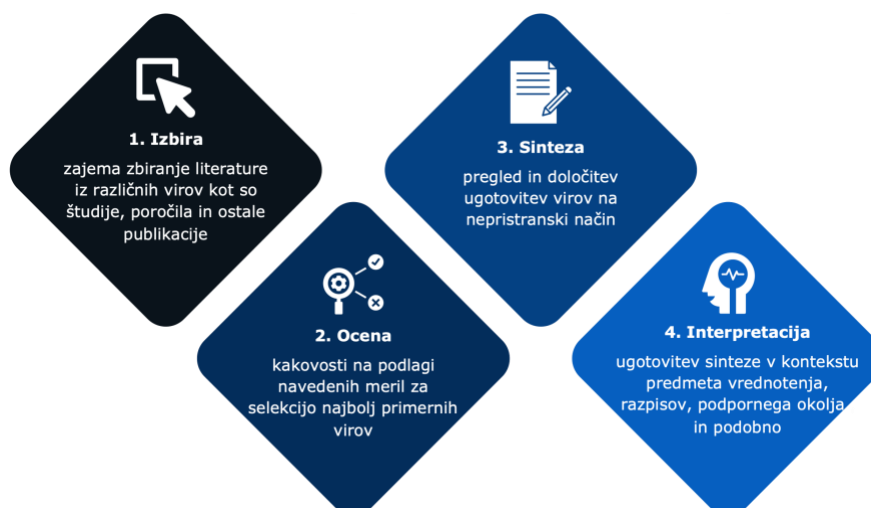
Metodologija vrednotenja temelji na metodologiji, ki je definirana v tehničnih specifikacijah, objavljenih v sklopu javnega naročila, ki opredeljuje tudi okvirna vprašanja za vrednotenje. Metodologija upošteva načelo triangulacije podatkov, kar pomeni, da se, kjer je to le mogoče, ne zanašamo zgolj na en vir podatkov, pač pa poskušamo na isto vprašanje odgovoriti s podatki pridobljenimi iz več virov. Seveda z namenom, da rezultate ene metode preverimo in potrdimo z rezultati druge metode ter tako povečamo skupno veljavnost rezultatov.

V poglavju 2.1 so opisana vsa uporabljena metodološka orodja za kvalitativno in kvantitativno analizo, ki smo jih izbrali glede na predmet vrednotenja, postavljena vprašanja za vrednotenje in upoštevajoč dostopnost podatkov. Skladno z navedenim v nadaljevanju predstavljamo kombinirano metodologijo sestavljeno iz kvalitativnih in kvantitativnih metod, kar nam je omogočilo zbrati podatke iz več različnih virov in odgovoriti na vprašanja za vrednotenje, ki so predstavljena v poglavju 4 – Ugotovitve vrednotenja.

V obdobju izvajanja vrednotenja je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Zakon o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije (4. 6. 2026 – Uradni list RS, št. 555/26 – ZVRS-K), ki je spremenil število ministrstev v Vladi Republike Slovenije in preimenoval nekatera ministrstva. Ker je bila večina operativnih projektnih nalog opravljena pred sprejetjem novega zakona in ker so bila nekatera v vrednotenju udeležena ministrstva združena z drugimi, se v poročilu dosledno uporabljajo imena ministrstev, ki so veljala pred sprejetjem omenjenega zakona. S tem je zagotovljena sledljivost udeležencev vrednotenja.

2.1 Predstavitev metodoloških orodij

Pregled dokumentacije (ang. desktop research) je vključeval sistematičen pregled razpoložljive dokumentacije, vključno s strateškimi dokumenti, razpisi, poročili vrednotenja, poročili raziskav, strokovno literaturo in drugimi opredeljenimi viri. Gre za objektivni pristop. Cilj pregleda dokumentacije in drugih virov je celovito in izčrpno iskanje odgovorov na zastavljena vprašanja. Uporabljamo uveljavljeno in preizkušeno metodologijo, ki obsega skupen nabor korakov, prikazanih na sliki spodaj. Rezultat uporabe metodologije je celovit pregled literature, razvrščen glede na temo in vir podatkov. Ugotovitve pregleda dokumentacije so bile uporabljene za pripravo odgovorov na vprašanja vrednotenja.

Slika 1 - pregled metodologije postopka "pregleda dokumentacije"

Strukturirani intervjuji so nam služili za pridobivanje kvalitativnih podatkov. Izvedeno je bilo sedem strukturiranih intervjujev in sicer z Ministrstvom za vzgojo in izobraževanje (19.05.2026), Ministrstvom za digitalno preobrazbo (20.05.2026 in 16.06.2026), Ministrstvom za pravosodje (21.05.2026), Ministrstvom za javno upravo (22.05.2026), Uradom Republike Slovenije za informacijsko varnost (25.05.2026) ter Digitalnim inovacijskim središčem (DIH) Slovenija (19.06.2026). Ugotovitve intervjujev so bile sintetizirane na način, da podajo pregled ujemanja in razhajanja udeležencev glede na posamezna področja vrednotenja.

Za izvedbo strukturiranih intervjujev smo pripravili nabor tem za diskusijo v obliki vprašalnika, ki smo ga uporabili za moderiranje razprave. Ključne ugotovitve so povzete v poglavju 4 – Ugotovitve vrednotenja.

Anketa kot kvantitativna metoda vrednotenja je služila pridobivanju tako kvantitativnih kot kvalitativnih informacij s strani posameznih upravičencev. Za potrebe izvedbe ankete je bil pripravljen anketni vprašalnik, ki je bil usklajen s strokovno skupino naročnika in je vseboval vprašanja, ki se nato preslikajo v posamezna vprašanja za vrednotenje. Anketa je bila objavljena 26.4.2025 na spletnem sistemu www.1ka.si in posredovana članom strokovne skupine, ki je nato posredovala anketo vsem deležnikom (tudi upravičencem in končnim prejemnikom). Na anketo je bilo prejetih 87 odgovorov. Med sodelujočimi je bilo 43,7% predstavnikov podjetij, 42,5% predstavnikov ministrstev, 9,2% predstavnikov državnih organov oziroma agencij ter 4,4% predstavnikov drugih deležnikov, kot so podporne institucije, gospodarske zbornice in sorodne organizacije.

Analiza več kazalnikov (AVK – ang. multicriteria analysis) predstavlja metodo ugotavljanja dejanskega stanja s primerjavo več kazalnikov, ki skupno opisujejo določeno stanje ali izziv. Prednost uporabe izbranega pristopa je v tem, da kazalniki uporabljeni v analizi niso nujno finančni, pač pa lahko temeljijo tudi na vsebinski oceni. Slednje pomeni, da je uporaba AVK zelo primerna za oceno sprememb in/ali primerjavo med različnimi subjekti/ukrepi. Kazalniki, ki se uporabljajo za AVK, se določijo glede na predmet raziskave, v našem primeru glede na predmet vrednotenja. Analiza le-teh poenostavljeno pomeni rangiranje med različnimi ukrepi, pregled razmerja oziroma odnosa med posameznimi kazalniki (na primer, kako vrednost enega kazalnika vpliva na vrednost drugega, če sploh) ter pregled spremembe vrednosti kazalnikov v času izvajanja. AVK se navadno uporablja za izbiro med različnimi možnostmi, lahko pa tudi za samo rangiranje teh možnosti, kar v našem primeru pomeni, da lahko s to analizo primerjamo različne ukrepe/razpise glede na vrednosti izbranih kazalnikov rezultatov.

3 Pregled strategije DSI 2030 in intervencijske logike EKP

3.1 Pregled strateškega okvirja DSI 2030

Namen in vloga strategije

Strategija Digitalna Slovenija 2030 (v nadaljevanju: DSI 2030) je krovna strategija digitalne preobrazbe Slovenije za obdobje do leta 2030. Sprejeta je bila marca 2023 z namenom, da začrta razvoj, krepitev in spodbujanje digitalne preobrazbe v slovenskem gospodarstvu, javnih institucijah, lokalnih skupnostih in širši družbi. DSI 2030 je nadaljevanje predhodne Strategije Digitalna Slovenija 2020, slednjo nadgrajuje v skladu z novimi evropskimi in nacionalnimi strateškimi usmeritvami, zlasti z ambicijami in načeli Evropskega digitalnega kompasa ter Programa politike Pot v digitalno desetletje do leta 2030.

Za namene tega vrednotenja DSI 2030 predstavlja primarni strateški referenčni okvir, saj opredeljuje cilje in kazalnike, h katerim prispevajo tudi intervencije (v nadaljevanju se uporablja tudi izraz ukrepi in operacije) evropske kohezijske politike (EKP) v obeh programskih obdobjih 2014 – 2020 in 2021 – 2027. Pomembno je na tem mestu izpostaviti, da so kohezijska sredstva eden od virov financiranja digitalne preobrazbe. Strategija izrecno predvideva kombinacijo nacionalnih proračunskih sredstev, kohezijskih virov, sredstev iz Načrta za okrevanje in odpornost ter programov EU, kot so Obzorje Evropa in program Digitalna Evropa. Vzpostavitev logičnih povezav med intervencijami EKP in strateškimi cilji DSI 2030 je nujna podlaga za oceno prispevka in ugotavljanje dodane vrednosti kohezijskega financiranja.

Vizija, krovni cilj in strateška usmeritev

Vizija DSI 2030 je z digitalno preobrazbo družbe, države, lokalnih skupnosti in gospodarstva izboljšati kakovost življenja prebivalcev Slovenije na trajnosten in zaupanja vreden način. Krovni cilj strategije je spodbujanje digitalne preobrazbe v vseh segmentih – od posameznika in gospodinjstev do podjetij, javne uprave ter lokalne samouprave (DSI 2030, Namen, vizija, cilji in upravljanje).

Strateška usmeritev DSI 2030 temelji na dveh medsebojno prepletenih načelih: osredotočenosti na posameznika ter zasledovanju medsektorskih sinergij pri digitalnem in zelenem prehodu. Strategija izhaja iz ugotovitve, da Slovenija kljub dobro razviti komunikacijski infrastrukturi in relativno agilnemu gospodarstvu zaostaja pri digitalni pismenosti, intenzivnosti digitalizacije malih in srednje velikih podjetij ter razvoju digitalnih javnih storitev. Odprava teh razvojnih vrzeli predstavlja eno osrednjih motivacij za usmerjanje kohezijskih sredstev v digitalizacijo v obeh programskih obdobjih.

Prednostna področja digitalne preobrazbe

DSI 2030 določa šest prednostnih področij, ki skupaj pokrivajo ključna razvojna vprašanja digitalizacije in so relevantna tako za načrtovanje ukrepov kot za vrednotenje prispevka javnih virov financiranja (DSI 2030, Prednostna področja):

Gigabitna infrastruktura zajema vzpostavitev visokokakovostne širokopasovne infrastrukture, vključno s fiksnimi omrežji in pokritostjo z omrežjem 5G, za vsa gospodinjstva, podjetja in ključne spodbujevalce družbeno-gospodarskega razvoja do leta 2030. To področje je neposredno relevantno za kohezijske intervencije, usmerjene v razvoj digitalne infrastrukture na območjih, kjer tržni interes za zasebne naložbe ni zadosten (t. i. bele lise).

Digitalne kompetence in vključenost naslavlja vrzeli v digitalnih znanjih in spretnostih slovenskega prebivalstva, ki so po ugotovitvah strategije pod povprečjem EU – zlasti pri starejših, nizko izobraženih, brezposelnih in drugih ranljivih skupinah. Prednostne naloge vključujejo razvoj formalnega in neformalnega izobraževanja, krepitev pedagoških digitalnih kompetenc, povečanje deleža strokovnjakov za IKT ter zmanjšanje spolnih neenakosti na tem področju.

Digitalna preobrazba gospodarstva obravnava integracijo naprednih digitalnih tehnologij v podjetja, zlasti v mala in srednje velika podjetja (MSP), ki so v primerjavi z večjimi podjetji manj digitalno intenzivna. Področje vključuje podporo uvajanju rešitev industrije 4.0, umetne inteligence, računalništva v oblaku in velepodatkov ter razvoj digitalnih kompetenc zaposlenih.

Pot v pametno družbo 5.0 zajema razvoj podatkovne infrastrukture in upravljanja podatkov, ekosistem umetne inteligence in novih tehnologij ter pametna mesta in skupnosti. Poudarek je na vzpostavitvi zaupanja vrednega, na človeka osredotočenega pristopa k razvoju in uporabi novih tehnologij, ki bo hkrati koristil posamezniku in prispeval k reševanju širših družbenih izzivov.

Digitalne javne storitve so eno od prednostnih področij z neposredno kohezijsko relevantnostjo, saj velik del intervencij EKP v obeh programskih obdobjih neposredno zadeva digitalizacijo storitev javne uprave. Cilji tega področja vključujejo 100-odstotno dostopnost ključnih javnih storitev na

spletu do leta 2030, 80-odstotno digitalno opravljanje teh storitev in 80-odstotno rabo digitalne identitete (DSI 2030, Digitalne javne storitve).

Kibernetska varnost je obravnavana kot sistemski pogoj za zaupanje vredne digitalne storitve in odpornost kritične infrastrukture. Strategija si za cilj postavlja uvrstitev Slovenije med prvih dvajset držav po Nacionalnem indeksu kibernetske varnosti do leta 2027 in opredeljuje ukrepe za krepitev odzivnih centrov, ozaveščanje, razvoj kadrov in mednarodno sodelovanje.

Horizontalna načela in sistemski pogoji izvedbe

DSI 2030 opredeljuje vrsto horizontalnih načel, ki so ključna za razumevanje logike strategije in za vrednotenje prispevka posameznih intervencij (DSI 2030, Horizontalna načela delovanja). Z vidika vrednotenja prispevka EKP so zlasti relevantna naslednja načela.

Osredotočenost na posameznika in digitalna vključenost sta temeljno izhodišče strategije, ki zahteva, da je vsaka intervencija ocenjena ne le glede na tehnološke dosežke, temveč tudi glede na koristi za končne uporabnike in preseganje digitalnega razkoraka. Načelo vključenosti je posebej pomembno za vrednotenje ukrepov na področju digitalnih kompetenc, dostopa do infrastrukture in digitalne pismenosti.

Zaupanje in kibernetska varnost sta horizontalno načelo, ki se dotika vseh prednostnih področij. Digitalne javne storitve, podatkovna infrastruktura in pametna mesta morajo delovati v varnem in zaupanja vrednem okolju – to je sistemski pogoj za doseganje strateških ciljev, ne zgolj samostojno področje.

Medsektorska koordinacija in zasledovanje sinergijskih razvojnih učinkov sta izrecno izpostavljena kot ključna dejavnika uspeha. Strategija poudarja, da je digitalna preobrazba po naravi interdisciplinarna in medresorska ter zahteva sistemsko usklajevanje med ministrstvi, lokalnimi skupnostmi, gospodarstvom, akademsko sfero in civilno družbo.

Spodbujanje raziskav, razvoja in naprednih digitalnih tehnologij je opredeljeno kot ključni vzvod za konkurenčnost in inovativnost, s posebnim poudarkom na podpori slovenskim deležnikom pri vključevanju v mednarodne vrednostne verige ter na razvoju ekosistema za umetno inteligenco in napredne digitalne tehnologije.

Prispevek k zelenemu prehodu je kot horizontalna usmeritev vgrajena v samo strukturo strategije. DSI 2030 poudarja, da sta digitalni in zeleni prehod medsebojno odvisna – uspešna digitalna preobrazba je pogoj za pametno načrtovanje in uresničevanje zelenega prehoda, medtem ko mora biti sama digitalna preobrazba izvedena s čim manjšim okoljskim in ogljičnim odtisom.

Upravljanje, koordinacija in financiranje

Za upravljanje izvajanja DSI 2030 je pristojno ministrstvo, pristojno za digitalno preobrazbo, ki koordinira pripravo in posodabljanje akcijskega načrta ter zagotavlja sistematičen pristop k doseganju strateških ciljev. Na medresorski ravni je vlada imenovala dva usklajevalna organa: strateški svet za digitalno preobrazbo kot posvetovalno telo na ministrski ravni ter medresorsko delovno skupino za projekte digitalne preobrazbe, ki jo sestavljajo direktorji direktorátov vseh z digitalno preobrazbo povezanih ministrstev. Svet se sestaja najmanj enkrat letno, delovna skupina pa najmanj trikrat letno (DSI 2030, Namen, vizija, cilji in upravljanje).

DSI 2030 je strateški dokument brez neposrednih finančnih posledic – finančne obveznosti so opredeljene v pripadajočem akcijskem načrtu. Strategija izrecno predvideva, da se bodo sredstva za doseganje ciljev zagotavljala iz kombinacije virov: nacionalnega proračuna, evropskih kohezijskih sredstev, Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), čezmejnih in medregionalnih programov EU ter sektorskih programov EU, kot sta Obzorje Evropa in program Digitalna Evropa. Ta struktura financiranja iz več virov pomeni, da je treba pri vrednotenju prispevka EKP upoštevati delitev vlog med posameznimi viri in oceniti specifično dodano vrednost kohezijskega sofinanciranja.

Pomen strategije za vrednotenje prispevka evropskih sredstev

DSI 2030 je ustrezen referenčni okvir za vrednotenje prispevka kohezijske politike iz več razlogov. Prvič, strategija opredeljuje jasne cilje s kvantitativnimi kazalniki po posameznih prednostnih področjih, kar omogoča sistematično primerjavo med zastavljenimi cilji in dosežki, doseženimi tudi s pomočjo prispevka kohezijskega financiranja. Drugič, prednostna področja DSI 2030 se neposredno prekrivajo z vsebinami, ki jih je kohezijska politika sofinancirala v obeh programskih obdobjih – od gigabitne infrastrukture in digitalnih javnih storitev do digitalnih kompetenc in digitalne preobrazbe gospodarstva. Tretjič, strategija izrecno uvršča kohezijska sredstva med ključne finančne instrumente za uresničevanje svojih ciljev, kar potrjuje njihovo načrtovano vlogo v skupni intervencijski logiki.

Za namene vrednotenja je treba upoštevati, da DSI 2030 ne vzpostavlja neposrednih vzročnih povezav med posameznimi kohezijskimi ukrepi in doseganjem strateških ciljev. Prispevek kohezijskega financiranja je eden od dejavnikov napredka pri doseganju ciljev strategije, ki ga je mogoče opredeliti in oceniti le v okviru celovite analize intervencijske logike, s mapiranjem med ukrepi EKP in prednostnimi področji strategije ter ob upoštevanju metodoloških omejitev pripisljivosti rezultatov. Ta del poročila s pregledom strateškega okvirja DSI 2030 zagotavlja izhodiščno razumevanje, ki je podlaga za analizo v nadaljevanju vrednotenja.

Za lažje razumevanja posameznih področji DSI 2030 in možnih povezav z operacijami, ki so sofinancirane iz sredstev EKP, smo pripravili spodnjo tabelo, ki prikazuje strateški namen posameznega področja, kot tudi tipe projektov, ki ustrezajo področju.

DSI 2030 področje		Strateški namen	Tip projektov
1. Gigabitna infrastruktura		Vzpostaviti vseprisotno gigabitno omrežje za vsa gospodinjstva, podjetja in ključne spodbujevalce družbeno-gospodarskega razvoja do leta 2030; zagotoviti pokritost z omrežjem 5G za vsa poseljena območja; odpraviti digitalno ločnico in zagotoviti enakopraven dostop do interneta.	Razvoj infrastrukture (gradnja fiksnih, mobilnih in satelitskih omrežij); zakonodajni in regulatorni ukrepi; sofinanciranje gradnje na belih lisah.
2. Digitalne kompetence in vključenost		Povečati delež prebivalstva z osnovnimi in naprednimi digitalnimi veščinami; zmanjšati digitalno ločnico (geografsko, starostno, socialno); zagotoviti digitalno vključenost ranljivih skupin (starejši, invalidi, socialno ogroženi); krepiti zaupanje v digitalni svet.	Krepitev zmogljivosti (formalno in neformalno izobraževanje); programi ozaveščanja; sofinanciranje dostopa do opreme za socialno ogrožene; javne točke dostopa do interneta.
3. Digitalna preobrazba gospodarstva		Povečati konkurenčnost in produktivnost slovenskega gospodarstva z integracijo naprednih digitalnih tehnologij (UI, oblak, IoT, velepodatki) v poslovne procese; povečati dodano vrednost na zaposlenega; okrepiti IKT sektor in naložbe v R&R.	Poslovna preobrazba podjetij (MSP in velika podjetja); razvoj podpornega okolja (digitalna inovacijska stičišča, inkubatorji, pospeševalniki); subvencije in nepovratna sredstva za digitalizacijo; R&R projekti; privabljanje tujih talentov.
4. Pot v pametno družbo 5.0	4.1 Podatki v korist družbe	Vzpostaviti ekosistem odprtih in skupnih podatkovnih prostorov; pospešiti izmenjavo in ponovno uporabo podatkov v javnem in zasebnem sektorju; zagotoviti kakovostno, interoperabilno podatkovno infrastrukturo.	Razvoj infrastrukture (podatkovni prostori, katalogi, laboratoriji za podatke); zakonodajni okvir za upravljanje podatkov; krepitev zmogljivosti (usposabljanje skrbnikov podatkov); spodbujanje odpiranja zasebnih podatkov.
	4.2 Ekosistem umetne inteligence in novih tehnologij	Postati mednarodno prepoznavni po razvoju in etični, na človeka osredotočeni uporabi umetne inteligence; vzpostaviti celovit inovacijski ekosistem za UI in nastajajoče tehnologije (blockchain, IoT, kvantno računalništvo, metaverzum).	R&R projekti; razvoj regulatornega in etičnega okvira; krepitev zmogljivosti (izobraževanje, kadri); vzpostavitev referenčnih rešitev; mednarodno sodelovanje in pozicioniranje.

4.3 Pametna mesta in skupnosti	Spodbujati sistemsko digitalno preobrazbo mest in lokalnih skupnosti z uvajanjem skupnih platform, senzorskih omrežij, odprtih podatkov in naprednih tehnologij za celovito in učinkovito upravljanje v korist posameznika in okolja.	Razvoj infrastrukture (senzorska omrežja, skupne platforme, Fab Labi); razvoj skupnih podatkovnih modelov in standardov; krepitev zmogljivosti lokalnega kadra; vzpostavitev razvojnih partnerstev med občinami in gospodarstvom.
5. Digitalne javne storitve	Do leta 2030 zagotoviti vse ključne javne storitve online; doseči, da bo 80 % ključnih storitev opravljenih digitalno; 80 % uporabnikov bo imelo digitalno identiteto; storitve soustvarjati skupaj z uporabniki ter vzpostaviti digitalno opolnomočeno, interoperabilno javno upravo.	Poslovna preobrazba javnega sektorja (digitalizacija procesov, optimizacija); razvoj infrastrukture (eID, skupne platforme, podatkovni prostori); krepitev digitalnih kompetenc javnih uslužbencev; zakonodajni ukrepi za podporo digitalnemu poslovanju.
6. Kibernetška varnost	Zagotoviti varen, odporen in zanesljiv kibernetski prostor za vse; uvrstiti Slovenijo med 20 najboljših držav po nacionalnem indeksu kibernetške varnosti do leta 2027; okrepiti odzivne zmogljivosti, odpornost kritične infrastrukture ter ozaveščenost in znanje na področju kibernetške varnosti.	Razvoj infrastrukture (odzivni centri, enotna platforma za priglasitev incidentov); krepitev zmogljivosti (izobraževanje kadrov, šolski kurikulumi, vaje); zakonodajni in regulatorni okvir; mednarodno sodelovanje; certificiranje in standardizacija.

Poleg navedenega imamo tudi dve povezani področji, in sicer "Zeleni prehod" in "Podporno okolje", ki sta tudi del strategije DSI 2030.

Zeleni prehod – ima za strateški cilj podpirati zeleni prehod z digitalizacijo; zmanjšati ogljični odtis digitalnega sektorja; s pomočjo digitalnih orodij (UI, velepodatki, okoljski podatkovni prostori) napovedovati in blažiti podnebne spremembe ter optimizirati rabo virov in energije. Primeri projektov znotraj tega področja so: razvoj podatkovne infrastrukture (okoljski podatkovni prostori); R&R zelenih digitalnih rešitev; usposabljanje za zelene kompetence; politično-regulatorno usklajevanje (dvojni prehod).

Podporno okolje – ima za strateški cilj vzpostaviti celovit ekosistem podpornih struktur (digitalna inovacijska stičišča, zbornice, pospeševalniki, tehnološki parki), ki podjetjem, občinam in javnim institucijam omogočajo dostop do znanja, testnih okolij in mrež za uspešno digitalno preobrazbo. Primeri projektov znotraj tega področja so: Krepitev zmogljivosti (usposabljanja, testna okolja,...); vzpostavitev in financiranje podpornih institucij; mreženje in prenos znanja; mednarodno povezovanje deležnikov.

Strategija DSI 2030 določa tudi obseg kazalnikov po posameznem področju, s pomočjo katerih se meri doseganje ciljev določenih v strategiji. Kazalniki so predstavljeni v tabeli spodaj.

DSI 2030 področje	Kazalnik
Gigabitna infrastruktura	Delež gospodinjstev z dostopom do interneta s hitrostjo vsaj 100 Mb/s k uporabniku, ki se lahko nadgradi v gigabitno hitrost

Gigabitna infrastruktura	Pokritost spodbujevalcev družbeno-gospodarskega razvoja z gigabitno povezljivostjo (osnovne in srednje šole)
Gigabitna infrastruktura	Pokritost spodbujevalcev družbeno-gospodarskega razvoja z gigabitno povezljivostjo (kulturne ustanove in stadioni)
Gigabitna infrastruktura	Pokritost spodbujevalcev družbeno-gospodarskega razvoja z gigabitno povezljivostjo (prometna vozlišča)
Gigabitna infrastruktura	Pokritost spodbujevalcev družbeno-gospodarskega razvoja z gigabitno povezljivostjo (železniške postaje)
Gigabitna infrastruktura	Pokritost spodbujevalcev družbeno-gospodarskega razvoja z gigabitno povezljivostjo (pristanišča in letališča, stavbe lokalnih organov, univerze in raziskovalna središča ter zdravniške ambulante, bolnišnice in digitalno intenzivna podjetja)
Gigabitna infrastruktura	Pokritost mestnih območij z omrežjem 5G
Gigabitna infrastruktura	Pokritost avtocest z omrežjem 5G
Gigabitna infrastruktura	Pokritost nacionalnih cest z omrežjem 5G
Gigabitna infrastruktura	Pokritost železnic z omrežjem 5G
Digitalne kompetence in vključenost	Delež prebivalcev z vsaj osnovnimi digitalnimi kompetencami (cilj v EU: 80 %)
Digitalne kompetence in vključenost	Delež zaposlenih strokovnjakov za IKT med vsemi zaposlenimi (cilj v EU: 10 %)
Digitalne kompetence in vključenost	Delež žensk med zaposlenimi strokovnjaki za IKT
Digitalne kompetence in vključenost	Delež prebivalcev, ki se izobražujejo prek spleta
Digitalna preobrazba gospodarstva	Dodana vrednost na zaposlenega
Digitalna preobrazba gospodarstva	Delež podjetij, ki uporabljajo umetno inteligenco
Digitalna preobrazba gospodarstva	Delež podjetij, ki najemajo storitve računalništva v oblaku
Digitalna preobrazba gospodarstva	Delež podjetij, ki uporabljajo velepodatke
Digitalna preobrazba gospodarstva	Delež podjetij z 10 ali več zaposlenimi in samozaposlenimi, ki dosegajo visoko ali zelo visoko stopnjo digitalne zrelosti
Digitalna preobrazba gospodarstva	Delež MSP, ki dosegajo vsaj osnovno stopnjo digitalne zrelosti (digitalni kompas)
Digitalna preobrazba gospodarstva	Delež podjetij, ki nudijo izobraževanja za uporabo IKT
Digitalna preobrazba gospodarstva	Delež prihodka, ki so ga MSP ustvarili s prodajo prek spletne strani ali računalniške izmenjave podatkov
Digitalna preobrazba gospodarstva	Delež MSP, ki so ustvarili vsaj 1 % svojega prihodka s prodajo prek spletne strani ali računalniške izmenjave podatkov
Digitalna preobrazba gospodarstva	Bruto domači proizvod glede na prebivalca glede na kupno moč (glede na povprečje EU)

Pot v pametno družbo 5.0	Število zaposlenih, ki so opravili vsaj eno usposabljanje s področja podatkov (analitika, odpiranje podatkov ...)
Pot v pametno družbo 5.0	Število skrbnikov podatkov
Pot v pametno družbo 5.0	Izvedba ukrepov iz NpUI
Pot v pametno družbo 5.0	Lokalni DESI
Digitalne javne storitve	Ključne javne storitve, zagotovljene na spletu in dostopne vsem uporabnikom
Digitalne javne storitve	Ključne javne storitve, dostopne digitalno in tudi opravljene digitalno
Digitalne javne storitve	Delež uporabnikov javnih storitev, ki uporabljajo digitalno identiteto
Kibernetska varnost	Uvrstitev Republike Slovenije po nacionalnem indeksu kibernetske varnosti (NCSI)

3.2 Pregled intervencijske logike EKP in načrtovanega prispevka k DSI 2030

Intervencije EKP lahko prispevajo k strategiji DSI 2030 neposredno, posredno in delno. Neposredno skozi naložbe, ki zasledujejo iste cilje kot so cilji strategije DSI. Posredno na način, da EKP vpliva na spremembo kazalnikov v strategiji, in sicer z ukrepi, ki niso nujno pokriti v sklopu strategije ali implementacijskega akcijskega načrta. Nenazadnje ima EKP lahko tudi delni vpliv. Zato je pomembno najprej pregledati oba OP-ja in oceniti, kateri cilji imajo vpliv na strategijo DSI 2030 in definirati, kakšen je njihov potencialen vpliv.

Strategija DSI 2030 je bila potrjena marca 2023, kar pomeni, da na strategijo vplivata dve kohezijski obdobji, in sicer 2014-2020 in 2021-2027. Pri tem je pomembno poudariti, da je bila strategija potrjena ob koncu kohezijskega obdobja 2014-2020 in da je bilo veliko operacij zaključenih že pred njeno potrditvijo. Vpliv teh operacij je bil že zajet v izhodiščnih kazalnikih strategije 2030, zato za potrebe tega vrednotenja analiziramo operacije, ki vplivajo na kazalnike po letu 2023.

Za boljše razumevanje načrtovanega prispevka smo pripravili analizo posameznih prednostnih naložb in specifičnih ciljev obeh OP-jev in naše razumevanje njihovega prispevka k strategiji DSI 2030.

Operativni program 2014-2020

PN 01 / SC 01 – Mednarodna konkurenčnost R&I → Učinkovita raba raziskovalne infrastrukture

Vlaganja: Sredstva so bila usmerjena v nadgradnjo in skupno rabo obstoječe raziskovalne infrastrukture, vzpostavitev nacionalnih infrastrukturnih centrov na prednostnih področjih pametne specializacije ter v spodbujanje prenosa znanja med javnimi raziskovalnimi organizacijami (JRO) in podjetji (trikotnik znanja). Podprto je bilo tudi vključevanje v mednarodne mreže (Obzorje 2020, ERA).

Cilj: Povečati učinkovitost izkoriščanja obstoječih RRI kapacitet, okrepiti mednarodno konkurenčnost slovenskega raziskovalnega prostora in pospešiti prenos znanja v inovativne produkte in storitve.

Povezava z DSI 2030: Neposredno sovпада s področjema **Digitalna preobrazba gospodarstva (3)** in **Ekosistem UI in novih tehnologij (4.2)** – DSI 2030 prav tako poudarja pomen inovacijskih ekosistemov, mednarodnega pozicioniranja in prenosa znanja v prakso.

PN 02 / SC 01 – Dostopnost IKT → Širitev širokopasovnih storitev

Vlaganja: Javno sofinanciranje gradnje fiksnih visokohitrostnih (širokopasovnih) omrežij na območjih, kjer ni tržnega interesa zasebnih operaterjev (t.i. "bele lise"), zlasti na podeželju. Slovenija je bila leta 2013 med najslabšimi v EU po pokritosti podeželja s fiksnim širokopasovnim omrežjem (cca 10 %).

Cilj: Zagotoviti dostop do interneta za vsaj 90 % prebivalcev, zmanjšati digitalno ločnico med urbanimi in podeželskimi območji ter ustvariti pogoje za razvoj digitalne ekonomije.

Povezava z DSI 2030: Neposredno sovпада s področjem **Gigabitna infrastruktura (1)** – DSI 2030 gradi na tej osnovi in jo nadgrajuje z ambicioznejšimi cilji (gigabitna hitrost za vsa gospodinjstva do 2030, pokritost z 5G).

PN 03 / SC 01 – Dinamično podjetništvo → Spodbujanje nastajanja in delovanja podjetij

Vlaganja: Podpora podjetniški infrastrukturi (inkubatorji, pospeševalniki), olajšanje dostopa do financiranja za MSP in zagonska podjetja, spodbujanje novih poslovnih modelov ter internacionalizacije. Del sredstev je bil namenjen digitalni poslovni preobrazbi MSP in njihovem vključevanju v globalne vrednostne verige.

Cilj: Povečati podjetniško aktivnost (iz 11 % na vsaj 12,8 % povprečja EU), dvigniti dodano vrednost MSP ter okrepiti njihovo prisotnost na mednarodnih trgih.

Povezava z DSI 2030: Sovпада s področjema **Digitalna preobrazba gospodarstva (3)** in **Podporno okolje (8)** – DSI 2030 nadalje razvija ta ekosistem z digitalnimi inovacijskimi stičišči, subvencijami za digitalizacijo in krepitvijo IKT sektorja.

PN 09 / SC 05 – Socialna vključenost → Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost (CLLD/LAS)

Vlaganja: Sredstva so bila dodeljena lokalnim akcijskim skupinam (LAS) za izvedbo celovitih razvojnih projektov na lokalni ravni po pristopu "od spodaj navzgor". Projekti so pokrivali socialno vključenost, ohranjanje skupnostnih storitev in lokalne gospodarske priložnosti.

Cilj: Izboljšati gospodarsko in socialno vključenost skupnosti na območjih LAS ter nasloviti specifične lokalne potrebe, ki jih centralni ukrepi ne dosežejo dovolj učinkovito.

Povezava z DSI 2030: Posredno sovпада s področjema **Digitalne kompetence in vključenost (2)** in **Pametna mesta in skupnosti (4.3)** – DSI 2030 prav tako poudarja lokalni pristop, krepitev lokalnih kapacitet in digitalno transformacijo skupnosti s participacijo lokalnega prebivalstva.

PN 10 / SC 01 – Vseživljenjsko učenje → Izboljšanje kompetenc manj vključenih

Vlaganja: Neformalni in priložnostni programi izobraževanja odraslih, zlasti za nižje izobražene, starejše od 45 let in manj usposobljene. Vključena so bila tudi vlaganja v IKT infrastrukturo izobraževalnih ustanov za podporo digitalnemu učenju in poučevanju.

Cilj: Povečati vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje (cilj: 15 % udeležba), zmanjšati razkorak v znanju ter izboljšati prilagodljivost delovne sile potrebam trga dela.

Povezava z DSI 2030: Neposredno sovпада s področjem **Digitalne kompetence in vključenost (2)** – DSI 2030 nadgrajuje te ukrepe z enotnim programom usposabljanj za digitalne kompetence in posebno pozornostjo ranljivih skupin.

PN 11 / SC 01 – Pravna država in javna uprava → Institucionalna zmogljivost in e-storitve

Vlaganja: Digitalizacija ključnih procesov javne uprave, vzpostavitev interoperabilnih rešitev in e-storitev, usposabljanje javnih uslužbencev, optimizacija pravosodnih postopkov ter zmanjšanje administrativnih bremen za podjetja. Poudarek je bil na prehodu na k uporabniku usmerjeno digitalno javno upravo.

Cilj: Dvig učinkovitosti, transparentnosti in kakovosti javne uprave ter pravosodja; vzpostaviti zakonodajno okolje, ki podpira digitalno poslovanje in zmanjšuje korupcijska tveganja.

Povezava z DSI 2030: Neposredno sovпада s področjem **Digitalne javne storitve (5)** – DSI 2030 nadgrajuje te temelje z ambicijo, da do 2030 vse ključne javne storitve delujejo digitalno in da 80 % uporabnikov uporablja digitalno identiteto.

Operativni program 2021-2027

RSO1.1 – Razvoj in izboljšanje RRI zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij

Vlaganja: Prenova in nadgradnja dotrajane javne raziskovalne infrastrukture (problem požarne in potresne varnosti, amortiziranosti), krepitev sodelovanja med znanostjo in gospodarstvom v skladu s Strategijo pametne specializacije 2030 (S5), spodbujanje javnih naložb v RRI na cilj 1 % BDP, razvoj kompetenc raziskovalcev in mednarodnega sodelovanja (ERA). Poudarek na tehnoloških in uporabnih raziskavah z neposrednim učinkom na gospodarstvo.

Cilj: Okrepiti inovacijski ekosistem, povečati znanstveno odličnost in prenos znanja v podjetja ter vrniti Slovenijo iz skupine "zmernih inovatorok" v skupino "močnih inovatorok" po EII. Zmanjšati razlike v inovacijski uspešnosti med KRVS in KRZS.

Povezava z DSI 2030: Neposredno sovпада s področjema **Ekosistem UI in novih tehnologij (4.2)** in **Digitalna preobrazba gospodarstva (3)** – DSI 2030 prav tako poudarja potrebo po RRI ekosistemu, prebojnih tehnologijah in mednarodnem pozicioniranju slovenskega znanja.

RSO1.2 – Izkoriščanje prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, RO in javne organe

Vlaganja: Razvoj in uvajanje naprednih digitalnih tehnologij (UI, visokozmogljivo računalništvo, masovni podatki), digitalizacija javnih storitev (z večjim poudarkom na dejanski uporabi, ne le ponudbi), podpora digitalnim skupnostnim ekosistemom na lokalni ravni (mobilnost, infrastruktura, turizem, krožno gospodarstvo). Vlaganja v digitalni inovacijski ekosistem za podjetja in javno upravo (vključno s pravosodno upravo).

Cilj: Zvišati raven izkoriščanja digitalnih priložnosti v gospodarstvu in javnem sektorju; povečati vlaganja v napredne digitalne tehnologije za več kot 50 % glede na obstoječe stanje; okrepiti digitalne javne storitve z vidika dejanske uporabe (ne le razpoložljivosti).

Povezava z DSI 2030: Neposredno sovпада s področji **Digitalne javne storitve (5)**, **Podatki v korist družbe (4.1)** in **Ekosistem UI in novih tehnologij (4.2)** – RSO1.2 skupaj z RSO1.1 pokriva digitalni del ciljne vizije DSI 2030 za pametno, podatkovno upravljano Slovenijo.

RSO1.3 – Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP

Vlaganja: Podpora start-up in scale-up podjetjem prek inkubatorjev, pospeševalnikov in regulatornih peskovnikov; financiranje in mentorstvo za zagonska podjetja; razvoj socialnega podjetništva in srebrne ekonomije; spodbujanje MSP k digitalnim in zelenim poslovnim modelom; internacionalizacija; decentralizirano izvajanje podjetniških programov v manj razvitih območjih. Kombinacija nepovratnih in povratnih sredstev.

Cilj: Dvigniti zgodnjo podjetniško aktivnost na povprečje EU, povečati preživetje startupov prek kritične faze (2–3 let), okrepiti mednarodno konkurenčnost MSP in dvig deleža MSP v izvozu ter razviti socialno podjetništvo z 0,27 % na raven EU 8 % BDP-a.

Povezava z DSI 2030: Sovпада s področjema **Digitalna preobrazba gospodarstva (3)** in **Podporno okolje (8)** – DSI 2030 prav tako predvideva inkubatorje, digitalna inovacijska stičišča in spodbude za digitalizacijo MSP kot jedro transformacije slovenskega gospodarstva.

RSO2.8 – Spodbujanje trajnostne večmodalne mestne mobilnosti

Vlaganja: Vlaganja v javni potniški promet (JPP) v mestnih območjih (SUMP/CPS strategije), prestopne točke med prometnimi sistemi (P+R), infrastruktura za alternativna goriva (polnilnice za električna vozila), kolesarke poti v mestnih regijah, vozila na alternativne energente. Pristop celostne teritorialne naložbe (CTN) za podporo mestnim občinam.

Cilj: Zmanjšati emisije TGP iz prometnega sektorja (47 % v neETS), povečati delež JPP, doseči cilj 17 % električnih vozil med osebnimi avtomobili do 2030 ter izboljšati kakovost zraka v urbanih območjih.

Povezava z DSI 2030: Posredno sovпада s področjema **Pametna mesta in skupnosti (4.3)** in **Zeleni prehod (7)** – DSI 2030 poudarja pametno mobilnost in digitalne platforme za upravljanje prometa kot del razvoja pametnih urbanih okolij.

ES04.1 – Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse

Vlaganja: Aktivna politika zaposlovanja (APZ) za dolgotrajno brezposelne, mlade NEET, starejše nad 50 let in druge ranljive skupine; spodbujanje samozaposlovanja in socialnega gospodarstva; hitrejša aktivacija presežnih delavcev; karierna orientacija; podpora vključevanju žensk v podjetništvo; čezmejno zaposlovanje prek EURES.

Cilj: Povečati zaposlenost brezposelnih in neaktivnih oseb, zmanjšati strukturna neskladja na trgu dela, okrepiti podjetniško aktivnost med mladimi (s 5 % nazaj na raven EU) in povečati delež zaposlenih v socialnem gospodarstvu.

Povezava z DSI 2030: Posredno sovпада s področjem **Digitalne kompetence in vključenost (2)** – posebej pri vključevanju ranljivih skupin v digitalno gospodarstvo in prizadevanju za zmanjšanje digitalnega razkoraka. DSI 2030 poudarja, da je digitalna vključenost pogoj za enakopravno udeležbo v informacijski družbi.

ESO4.2 – Posodabljanje institucij in služb trga dela

Vlaganja: Vzpostavitev sistemskega modela dolgoročnega napovedovanja potreb po kompetencah (platforma trga dela); digitalizacija in racionalizacija procesov ZRSZ; krepitev karijerne orientacije za vse starostne skupine; razvoj oddaljenih storitev zaposlitvenega svetovanja; medinstitucionalno sinergijsko povezovanje na nacionalni, regionalni in lokalni ravni.

Cilj: Odpraviti kronično neskladje med ponudbo znanj in povpraševanjem delodajalcev (51 % delodajalcev se sooča s pomanjkanjem kadra); vzpostaviti učinkovit sistem napovedovanja kompetenc; modernizirati storitve zavoda za zaposlovanje.

Povezava z DSI 2030: Posredno sovпада s področjema **Digitalne kompetence in vključenost (2)** in **Digitalne javne storitve (5)** – modernizacija trga dela zahteva digitalizacijo institucij in analitiko podatkov o trgu dela, kar DSI 2030 prav tako predvideva v okviru pametnih digitalnih storitev javnega sektorja.

ESO4.4 – Spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov na spremembe

Vlaganja: Programi za dvig kompetenc starejših delavcev (55–64 let) za podaljšanje delovne aktivnosti; ukrepi za zdravo in aktivno staranje; prilagajanje delovnih okolij (ergonomija, delo na daljavo); regulacija prekarne delo; varnost in zdravje pri delu v luči digitalnih sprememb; podpora zaposlenim v zaporniških sistemih.

Cilj: Dvigniti stopnjo delovne aktivnosti starejših od 52,3 % na povprečje EU (60,8 %); preprečiti prekomerno rast izdatkov za pokojnine (predviden porast z 10 % na 15,7 % BDP do 2050); zagotoviti, da podjetja in delavci ostanejo konkurenčni v dobi digitalne in zelene preobrazbe.

Povezava z DSI 2030: Posredno sovпада s področjem **Digitalne kompetence in vključenost (2)** – DSI 2030 poudarja, da digitalne spremembe zahtevajo nenehno prilagajanje kompetenc delovne sile in posebno skrb za ranljive starostne skupine.

ESO4.5 – Izboljšanje kakovosti, vključenosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja

Vlaganja: Razvoj ključnih kompetenc 21. stoletja pri mladih (digitalne, socialne, čustvene); krepitev vajeništva in dualnih sistemov usposabljanja; karierni centri za poklicno usmerjanje; privabljanje in usposabljanje pedagoškega kadra (polovica učiteljev starejših od 50 let); zmanjšanje socialno-ekonomsko pogojenih izobrazbenih vrzeli; podpora posebnim potrebam.

Cilj: Zmanjšati neskladja med izobrazbenim sistemom in potrebami trga dela; povečati privlačnost poklicnega izobraževanja; zagotoviti, da vsaj 80 % oseb starih 16–74 let ima osnovna digitalna znanja do 2030 (2021: 55 %, pod povprečjem EU).

Povezava z DSI 2030: Neposredno sovпада s področjem **Digitalne kompetence in vključenost (2)** – tako DSI 2030 kot ESO4.5 ciljata na sistemsko reformo izobraževanja z digitalno pismenostjo kot ključno horizontalno kompetenco.

RSO4.6 – Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma

Vlaganja: Ohranjanje in varstvo kulturne dediščine (znanje, veščine, dostopnost za ranljive skupine); oživljanje kulturne dediščine v funkciji trajnostnega turizma in lokalnega razvoja; vključevanje kulturnih elementov v turistično ponudbo; razvoj visoko dodane vrednosti turističnih proizvodov (zeleni, butični turizem, kulturna identiteta).

Cilj: Aktivirati potencial kulturne dediščine za trajnostni regionalni razvoj; povečati dodano vrednost turizma (skupni BDP iz turistične potrošnje je z 8,5 % BDP v 2019 padel na 5,3 % v 2020); vzpostaviti ravnotežje med turizmom, okoljem in lokalno skupnostjo.

Povezava z DSI 2030: Posredno sovпада s področjema **Pametna mesta in skupnosti (4.3)** in **Ekosistem UI in novih tehnologij (4.2)** – DSI 2030 posebej izpostavlja slovensko kulturno identiteto in jezikovne tehnologije kot strateški element digitalizacije, turizem pa kot eno od prednostnih področij pametnih skupnostnih rešitev.

3.3 Seznam ukrepov in matrica spodbud

Na podlagi pregleda strategije DSI 2030 in operativnih programov EKP je nastal seznam ukrepov EKP, ki so vplivali na izpolnjevanje ciljev strategije.

#	Naziv ukrepa/operacije	Sklad	Prednostna os	Prednostna naložba
2014-2020				
1	Javni razpis za izvedbo storitev za spodbujanje digitalizacije MSP v Republiki Sloveniji v letih od 2019 do 2023 »DIGITALIZACIJA 2019-2023«	ESRR	03 - Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	01 - Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem u...
2	Dvig digitalne kompetentnosti	ESS	10 - Znanje, spretnosti in vseživljensko učenje za boljšo zaposljivost	01 - Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem...
3	Dvig digitalne kompetentnosti	ESS	10 - Znanje, spretnosti in vseživljensko učenje za boljšo zaposljivost	01 - Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem...
4	Povezljivost, odprtost, kakovost (POK)	ESS	11 - Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev	01 - Naložbe v institucionalno zmogljivost ter učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na nacionalni...
5	Javni razpis Spodbude za zagon inovativnih podjetij 2021	ESRR	03 - Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	01 - Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem u...
6	Razvoj slovenščine v digitalnem okolju - jezikovni viri in tehnologije	ESRR	01 - Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva	01 - Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti pri razis...
7	Javni razpis Spodbude za zagon inovativnih podjetij P2 2022	ESRR	03 - Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	01 - Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem u...
8	COVID19 - NAKUP IKT STREŽNIŠKE IN SISTEMSKE OPREME	ESS	16 - React-EU- ESS	01 - React-EU- ESS...
9	Nadgradnja nacionalnih raziskovalnih infrastruktur – RIUM	ESRR	01 - Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva	01 - Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti pri razis...
10	REACT-EU: Informacijsko komunikacijska tehnologija za visokošolske zavode, ki izvajajo pedagoške študijske programe II	ESRR	15 - React-EU- ESRR	01 - React-EU- ESRR...

11	Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino Mislinjske in Dravske doline	ESRR	09 - Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine	05 - Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost...
12	Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino Partnerstvo lokalne akcijske skupine Zasavje	ESRR	09 - Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine	05 - Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost...
13	Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino Raznolikost podeželja	ESRR	09 - Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine	05 - Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost...
14	Javni razpis za sofinanciranje izvajanja neformalnih izobraževanj za odrasle na področju digitalnih kompetenc za leto 2023 (JR DDK 2023)	ESS	16 - React-EU- ESS	01 - React-EU- ESS...
15	Učinkovito pravosodje	ESS	11 - Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev	01 - Naložbe v institucionalno zmogljivost ter učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na nacionalni...
16	Javni razpis za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije "GOŠO 4"	ESRR	02 - Povečanje dostopnosti do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	01 - Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajoči...
17	Javni razpis za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije »GOŠO 5«	ESRR	02 - Povečanje dostopnosti do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	01 - Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajoči...
2021 - 2027		Sklad	Prednostna Naloga	Specifični Cilj
1	Spodbude za zagon inovativnih podjetij v letu 2025	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.3-Rast in konkurenčnost MSP
2	Digitalizacija na področju postopkov imenovanj v pravosodju	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
3	Revitalizacija in obnova kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture	ESRR	8-Trajnostna turizem in kultura	RSO4.6-Kultura in trajnostni turizem
4	Spodbude za digitalno transformacijo MSP (P4D 2025)	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
5	Spodbude za zagon inovativnih podjetij v letu 2024	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.3-Rast in konkurenčnost MSP
6	SRIP 2023-2026	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.1-Krepitev raziskav in inovacij
7	Spodbujanje vključevanja zaposlenih, katerih zaposlitev je ogrožena, vključno s tistimi DM, ki so podvrženi digitalizaciji in avtomatizaciji – SPIN 2.0	ESS+	6-Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	ESO4.1-Zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse
8	Vstopimo v digitalni prostor-VAIKARDD	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije

9	INNOVUM – raziskovalna infrastruktura (fotonika, polprevodniki)	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.1-Krepitev raziskav in inovacij
10	Uvajanje digitalnih rešitev in sodobnih tehnologij za spodbujanje trajnostne mobilnosti v Mestni občini Kranj	ESRR	4-Trajnostna urbana mobilnost	RSO2.8-Trajnostna urbana mobilnost
11	Digitalizacija notarskih storitev	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
12	Javni razpis za financiranje izvajanja neformalnih izobraževanj za odrasle na področju digitalnih kompetenc za leti 2024 in 2025 (JR DDK 2024-2025)	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
13	Javni razpis za krepitev socialnega dialoga	ESS+	6-Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	ESO4.4-Prilagajanje delavcev in podjetij spremembam
14	Pametne digitalne javne storitve	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
15	Problemsko učenje v obliki projektnega dela z gospodarstvom, negospodarstvom, neprofitnim, nevladnim sektorjem	ESS+	6-Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	ESO4.5-Izboljšanje sistema izobraževanja in usposabljanja
16	Razvoj in vzpostavitev novega storitvenega modela ZRSZ s krepitvijo digitalnega poslovanja	ESS+	6-Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	ESO4.2-Posodabljanje institucij trga dela
17	Razvoj digitalnega založništva	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
18	Nadgrajen IS ProbIS – svetovalno-edukativni moduli za probacijo	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
19	JR PWAS – javno obveščanje in alarmiranje	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
20	Nakup AVK opreme za URSIKS – sodne obravnave na daljavo	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
21	Nakup opreme za zvočno snemanje sodišč – avtomatizacija zapisov	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije
22	Digitalizacija sistema zapisovanja, shranjevanja in uporabe podatkov v dolgotrajni oskrbi in socialnem varstvu	ESS+	7-Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost	ESO4.11-Kakovostne socialne in zdravstvene storitve
23	Javni razpis za sofinanciranje gradnje odprtih zelo visokozmogljivih fiksnih širokopasovnih omrežij oziroma nadgradnjo obstoječih fiksnih omrežij (GOŠO 7).	ESRR	2-Digitalna povezljivost	RSO1.5-Izboljšanje digitalne povezljivosti
24	Nadgradnja nacionalnih raziskovalnih infrastruktur– RIUM 2	ESRR	1-Inovacijska družba znanja	RSO1.1-Krepitev raziskav in inovacij

Pregled št. ukrepov po skladu in obdobju EKP.

Sklad	2014-2020	2021-2027	Skupaj
ESRR	11	19	30
ESS	6	0	6
ESS+	0	5	5
Skupaj	17	24	41

Pregled št. ukrepov po prednostni osi oz. prednostni nalogi:

Št. ukrepov po prednostni osi (2014-2020)	Št. ukrepov
01 - Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva	2
02 - Povečanje dostopnosti do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	2
03 - Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast	3
09 - Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine	3
10 - Znanje, spretnosti in vseživljensko učenje za boljšo zaposljivost	2
11 - Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev	2
15 - React-EU- ESRR	1
16 - React-EU- ESS	2
Skupaj	17

Št. ukrepov po prednostni nalogi (2021-2027)	Št. ukrepov
1-Inovacijska družba znanja	16
2-Digitalna povezljivost	1
4-Trajnostna urbana mobilnost	1
6-Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela	4
7-Dolgotrajna oskrba in zdravje ter socialna vključenost	1
8-Trajnostna turizem in kultura	1
Skupaj	24

Pregled št. ukrepov po prednostni naložbi oz. specifičnem cilju:

Št. ukrepov po prednostni naložbi (2014-2020)	Št. ukrepov
1.1 - Izboljšanje infrastrukture za raziskave in inovacije ter zmogljivosti za razvoj odličnosti pri razis...	2
2.1 - Širitev širokopasovnih storitev in uvajanje visokohitrostnih omrežij ter podpora uporabi nastajajoči...	2
3.1 - Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem u...	3
9.5 - Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost...	3

10.1 - Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem...	2
11.1 - Naložbe v institucionalno zmogljivost ter učinkovitost javnih uprav in javnih storitev na nacionalni...	2
15.1 - React-EU- ESRR...	1
16.1 - React-EU- ESS...	2
Skupaj	17

Št. ukrepov po specifičnem cilju (2021-2027)	Št. ukrepov
RSO1.1-Krepitev raziskav in inovacij	3
RSO1.2-Uživanje koristi digitalizacije	11
RSO1.3-Rast in konkurenčnost MSP	2
RSO1.5-Izboljšanje digitalne povezljivosti	1
RSO2.8-Trajnostna urbana mobilnost	1
RSO4.6-Kultura in trajnostni turizem	1
ESO4.1-Zaposlitve in aktivacijski ukrepi za vse	1
ESO4.2-Posodabljanje institucij trga dela	1
ESO4.4-Prilagajanje delavcev in podjetij spremembam	1
ESO4.5-Izboljšanje sistema izobraževanja in usposabljanja	1
ESO4.11-Kakovostne socialne in zdravstvene storitve	1
Skupaj	24

Seznam ukrepov nam pokaže, da so le-ti zelo heterogeni in pokrivajo velik obseg področij, EKP skladov, prednostnih os/nalog, prednostnih naložb/specifičnih ciljev. To je pričakovano, saj obravnavamo prispevek k strategiji, ki je že sama po sebi široka in pokriva velik obseg področij intervencije.

Z namenom lažjega razumevanja in boljše preglednosti vplivov smo zato v naslednjem koraku mapirali ukrepe iz tabele zgoraj na posamezna področja DSI 2030.

Področje DSI 2030	2014–2020	2021–2027	Skupaj
1. Gigabitna infrastruktura	2	1	3
2. Digitalne kompetence in vključenost	4	4	8
3. Digitalna preobrazba gospodarstva	6	5	11
4. Pot v pametno družbo 5.0	3	6	9
5. Digitalne javne storitve	2	8	10
6. Kibernetika varnost	0	0	0
Skupaj	17	24	41

Zgornja tabela nam pokaže, da so bila z ukrepi EKP pokrita vsa temeljna področja DSI 2030, vendar pa obseg ukrepov po posameznem področju seveda ni enak. Največ ukrepov je bilo izvedenih na področjih 3. Digitalna preobrazba gospodarstva in na področju 5. Digitalne javne storitve in vključenost, najmanj pa na področju 6. Kibernetika varnost.

Navedeno ne pomeni, da omenjena področja niso naslovljena, o čemer tudi ne presoјamo v obsegu tega vrednotenja, saj ocenjujemo zgolj obseg potencialnega vpliva EKP sredstev na cilje DSI 2030 ne pa tudi preostalih virov financiranja.

Iz pregleda posameznih ukrepov lahko še dodamo, da se sedem ukrepov dotika povezanega področja "zeleni prehod", medtem ko se en ukrep dotika področja "podporno okolje".

4 Ugotovitve vrednotenja

4.1 Kateri ukrepi so imeli največji vpliv na uresničevanje nacionalnih strateških ciljev opredeljenih v Strategiji Digitalna Slovenija 2030?

Na navedeno vprašanje smo odgovorili s pomočjo pregleda dokumentacije in pregleda izvedenih ukrepov, ki so bili nanizani v tabeli v poglavju 3.3.

Ukrepe smo razvrstili glede na našo oceno, koliko posamezen ukrep lahko prispeva h kazalnikom opredeljenih v DSI 2030, ki so navedeni v poglavju 3. Slednje je narejeno na podlagi izvoza kazalnikov vpliva in specifičnih kazalnikov posameznih ukrepov iz sistemov eMA. Pomembno je poudariti, da so kazalniki vpliva in specifični kazalniki tako imenovani kazalniki rezultata in niso strateški kazalniki. Drugače povedano, ni jasne neposredne povezave med kazalniki rezultata posameznih ukrepov in strateškimi kazalniki opredeljenimi v DSI 2030. Na določenih področjih so sicer kazalniki rezultata enaki strateškim kazalnikom DSI 2030, vendar za večino to ne velja.

Zaključimo lahko, da posamezni ukrepi OP vplivajo na strategijo DSI 2030, vendar ne moremo potrditi, da bo imela sprememba posameznega kazalnika rezultata enako spremembo strateškega kazalnika DSI 2030. Ukrepe smo v nadaljevanju zato razvrstili glede na našo oceno vpliva, in sicer:

- Neposreden vpliv – implementacija ukrepa direktno in celovito vpliva na bodočo spremembo strateških kazalnikov in doseganje ciljev.
- Delni vpliv – implementacija ukrepa je povezana s posameznim strateškim kazalnikom in lahko vpliva na spremembo kazalnika.
- Posreden vpliv – ukrep ni neposredno povezan s posameznim strateškim kazalnikom in vpliv bo mogoče viden kasneje.

Spodnje tabele predstavljajo analitični pregled vplivov po operativnih programih (OP), medtem ko je podrobnejše mapiranje ukrepov na posamezna področja in kazalnike vključeno v prilogi tega dokumenta.

Pomembno je poudariti, da se zaradi dejstva, da so bili nekateri ukrepi sicer že potrjeni, vendar postopki javnega naročanja še niso zaključeni oziroma so še v zaključni fazi (predvsem v okviru OP 2021–2027), se skupno število ukrepov v spodnjih tabelah ne ujema v celoti s seznamom ukrepov iz prejšnjega poglavja. Pričakujemo, da bodo tudi ti trenutno neupoštevani ukrepi ob zaključku izvajanja pomembno prispevali k uresničevanju strategije DSI 2030, vendar jih v tej fazi zaradi pomanjkanja informacij še ni mogoče vključiti v analizo.

Operativni program 2014-2020

Naziv ukrepa	Neposreden	Delni	Posreden
Javni razpis za izvedbo storitev za spodbujanje digitalizacije MSP v Republiki Sloveniji v letih od 2019 do 2023 "DIGITALIZACIJA 2019-2023"	2	4	1
Dvig digitalne kompetentnosti	2	2	2
Dvig digitalne kompetentnosti	2	2	2
Povezljivost, odprtost, kakovost (POK)	2	2	0
Javni razpis Spodbude za zagon inovativnih podjetij 2021	2	1	1
Razvoj slovenščine v digitalnem okolju - jezikovni viri in tehnologije	0	1	3

Javni razpis Spodbude za zagon inovativnih podjetij P2 2022	2	1	1
COVID19 - NAKUP IKT STREŽNIŠKE IN SISTEMSKE OPREME	0	2	1
Nadgradnja nacionalnih raziskovalnih infrastruktur – RIUM	0	1	2
REACT-EU: Informacijsko komunikacijska tehnologija za visokošolske zavode, ki izvajajo pedagoške študijske programe II	1	1	1
Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino Mislinjske in Dravske doline	0	1	2
Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino Partnerstvo lokalne akcijske skupine Zasavje	0	1	2
Strategija lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino Raznolikost podeželja	0	1	2
Javni razpis za sofinanciranje izvajanja neformalnih izobraževanj za odrasle na področju digitalnih kompetenc za leto 2023 (JR DDK 2023)	1	1	0
Učinkovito pravosodje	1	0	1
Javni razpis za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije "GOŠO 4"	1	0	0
Javni razpis za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije "GOŠO 5"	1	0	0

Iz tabele zgoraj vidimo, da ima šest ukrepov neposreden vpliv na 2 kazalnika strategije DSI 2030, pet ukrepov ima neposreden vpliv na en kazalnik, štirje ukrepi pa nimajo neposredne povezave s kazalnikom. Javni razpis Digitalizacija 2019-2023 ima največji vpliv, ker vpliva na sedem različnih kazalnikov, med tem ko GOŠO 4 in 5 vplivata samo na en kazalnik. Pomembno je poudariti, da je navedena razdelitev odraz dejstva, da je bila strategija DSI 2030 sprejeta med izvajanjem OP 2014-2020, kar pomeni, da se ukrepi niso mogli načrtovati skladno z njihovim vplivom na strategijo, pač pa se analiza vpliva dela potem ko so bili ukrepi že načrtovani in v izvajanju. Določeni ukrepi so tako specializirani z neposrednim vplivom na en sam kazalnik (specializirani ukrepi), medtem ko so drugi ukrepi zastavljeni širše in vplivajo na več različnih področij strategije DSI 2030.

Operativni program 2021-2027

Naziv ukrepa	Neposreden	Delni	Posreden
Spodbude za digitalno transformacijo MSP (P4D 2025)	3	3	1
Spodbude za zagon inovativnih podjetij v letu 2024	3	0	1
Spodbude za zagon inovativnih podjetij v letu 2025	3	0	1

Pametne digitalne javne storitve	3	1	0
Vstopimo v digitalni prostor-VAIKARDD	2	1	1
SRIP 2023-2026	0	2	2
Spodbujanje vključevanja zaposlenih, katerih zaposlitev je ogrožena, vključno s tistimi DM, ki so podvrženi digitalizaciji in avtomatizaciji – SPIN 2.0	1	1	1
Razvoj in vzpostavitev novega storitvenega modela ZRSZ s krepitvijo digitalnega poslovanja	2	0	1
Problemsko učenje v obliki projektnega dela z gospodarstvom, negospodarstvom, neprofitnim, nevladnim sektorjem	0	1	2
Razvoj digitalnega založništva	0	2	1
INNOVUM – raziskovalna infrastruktura (fotonika, polprevodniki)	0	1	2
Nadgrajen IS ProbIS – svetovalno-edukativni moduli za probacijo	2	0	1
Digitalizacija na področju postopkov imenovanj v pravosodju	2	0	0
Uvajanje digitalnih rešitev in sodobnih tehnologij za spodbujanje trajnostne mobilnosti v Mestni občini Kranj	1	1	0
Digitalizacija notarskih storitev	2	0	0
Javni razpis za financiranje izvajanja neformalnih izobraževanj za odrasle na področju digitalnih kompetenc za leti 2024 in 2025 (JR DDK 2024-2025)	1	1	0
JR PWAS – javno obveščanje in alarmiranje	2	0	0
Nakup AVK opreme za URSIKS – sodne obravnave na daljavo	2	0	0
Nakup opreme za zvočno snemanje sodišč – avtomatizacija zapisov	0	2	0
Revitalizacija in obnova kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture	0	0	1
Javni razpis za krepitev socialnega dialoga	0	0	1

Iz tabele zgoraj vidimo, da so ukrepi bolj strukturirani in več prispevajo k posameznim ciljem strategije DSI 2030, kar lahko pripišemo dejstvu, da je OP 2021-2027 programiran v času priprave oziroma po sprejetju strategije. V fazi programiranja je bil že upoštevan vpliv ukrepov na posamezno

področje strategije. Pomembno je izpostaviti, da ta vpliv še ni povsem realiziran, saj so ukrepi iz OP 2021-2027 ali v načrtovanju ali v izvajanju, tako da lahko pričakujemo, da se bo njihov vpliv na strategijo realiziral kasneje. Največji potencialen vpliv ima ukrep "Spodbude za digitalno transformacijo MSP", medtem ko ima najmanjši vpliv ukrep "Revitalizacija in obnova kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture" in "Javni razpis za krepitev socialnega dialoga".

Analiza vpliva obeh OP-jev pokaže, da ima EKP velik vpliv na izvajanje strategije DSI 2030, saj večina ukrepov OP vpliva na več kazalnikov DSI 2030.

DSI 2030 področje	Načrtovani izdatki	Načrtovani prispevek EU	Realizirani izdatki	Realizirani prispevek EU
2014-2020				
Gigabitna infrastruktura	3.347.052 €	659.486 €	3.481.342 €	564.489 €
Digitalne kompetence in vključenost	5.604.934 €	4.709.527 €	5.498.019 €	4.607.656 €
Digitalna preobrazba gospodarstva	3.016.165 €	2.208.982 €	2.985.346 €	2.179.016 €
Pot v pametno družbo 5.0	35.582.965 €	28.986.372 €	35.519.781 €	28.816.962 €
Digitalne javne storitve	43.470.598 €	34.776.478 €	38.309.465 €	30.647.131 €
Kibernetska varnost	-	-	-	-
Obdobje 2021-2027				
Gigabitna infrastruktura	-	-	-	-
Digitalne kompetence in vključenost	3.769.495 €	3.204.071 €	286.784 €	243.766 €
Digitalna preobrazba gospodarstva	1.475.513 €	1.095.533 €	951.245 €	448.547 €
Pot v pametno družbo 5.0	8.545.206 €	6.241.074 €	923.133 €	334.226 €
Digitalne javne storitve	24.572.519 €	20.886.641 €	2.556.318 €	2.172.870 €
Kibernetska varnost	-	-	-	-

Pregled izdatkov iz dveh kohezijskih obdobjih

■ 2014 - 2020 (Realizirano) ■ 2021 - 2027 (Načrtovano)

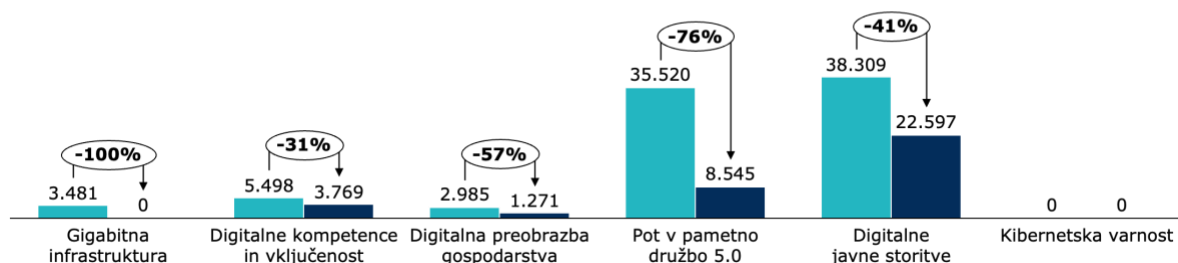
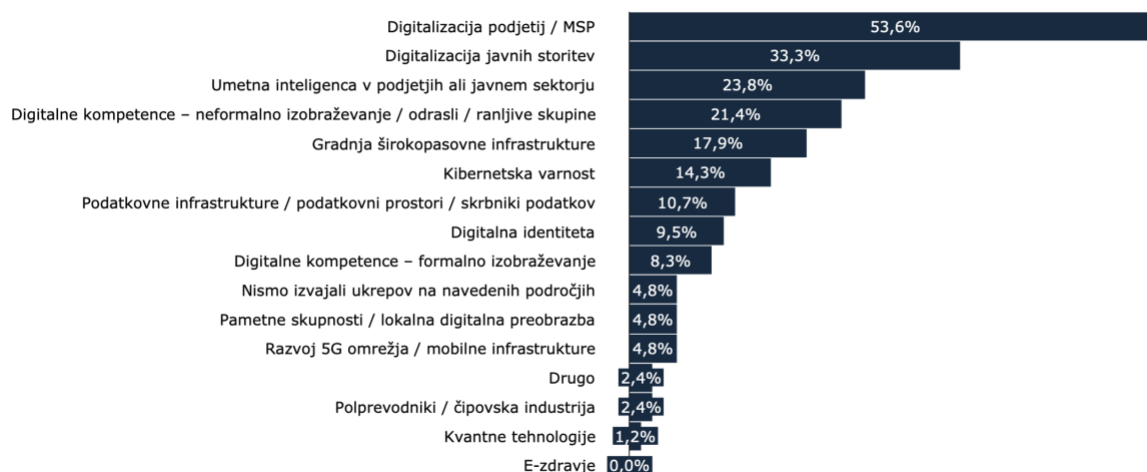

Tabela in graf zgoraj prikazujeta primerjavo finančnega prispevka ukrepov iz dveh kohezijskih obdobjih k strategiji DSI 2030. Pri tabeli prikazujemo za obe kohezijski obdobji tako načrtovane kot realizirane zneske. V grafu za EKP 2014-2020 prikazujemo realizirane izdatke, ker je obdobje že zaključeno, medtem ko za EKP 2021-2027 prikazujemo načrtovane izdatke, ker je večina ukrepov še v izvajanju. Podatki kažejo, da je imelo obdobje 2014-2020 večji finančni vpliv na doseganje ciljev DSI 2030, kljub temu, da je bilo v pozni fazi zaključevanja ukrepov, ko je bila strategija DSI 2030 sprejeta. To lahko pojasnimo z dveh zornih kotov. Po eni strani so bili ukrepi znotraj EKP 2014-2020 infrastrukturni, kar avtomatično zviša alocirane zneske. Po drugi strani pa je zmanjšan obseg sredstev EKP 2021-2027 posledica NOO financiranja, ki je v velikem obsegu naslovlj digitalizacijo.

Pričakujemo lahko, da se bo pri programiranju novega kohezijskega obdobja ponovno zvišal obseg sredstev EKP, ki bo namenjen digitalizaciji.

Na katerih področjih je vaša organizacija izvajala ukrepe, sofinancirane s sredstvi evropske kohezijske politike?

Rezultati ankete kažejo, da anketiranci največ izvedenih ukrepov prepoznajo na področju digitalizacije podjetij oziroma MSP (53,6 %). Sledita področji digitalizacija javnih storitev (33,3 %) ter uvajanje umetne inteligence v podjetjih in javnem sektorju (23,8 %). Med pogostejše prepoznanimi področji sta tudi razvoj digitalnih kompetenc – neformalno izobraževanje (21,4 %) ter gradnja širokopasovne infrastrukture (17,9 %). Najmanj izvedenih ukrepov pa anketiranci zaznavajo na področju e-zdravja (0 %).

Rezultati ankete, ki kažejo izrazit poudarek na digitalizaciji gospodarstva, odstopajo od pregleda finančne realizacije, predstavljenega v tabelah zgoraj, kjer največji delež sredstev odpade na infrastrukturne ukrepe ter digitalizacijo javnih storitev. To odstopanje je v veliki meri mogoče pojasniti s strukturo anketirancev, saj pomemben delež (44%) predstavljajo mala in srednje velika podjetja (MSP). Pri interpretaciji rezultatov je treba upoštevati tudi, da predstavniki MSP v praksi pogosto ne razlikuje med različnimi evropskimi viri financiranja ter sredstva Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) in evropske kohezijske politike (EKP) dojemajo kot enoten vir financiranja. Ker je NOO v pomembnem obsegu financiral ukrepe za digitalizacijo gospodarstva, pri čemer ta mehanizem ni bil predmet obravnave v okviru tega vrednotenja, je mogoče sklepati, da je del odgovorov, ki se nanašajo na digitalizacijo MSP, povezan z ukrepi NOO in ne izključno z ukrepi EKP, čeprav je tudi EKP podpirala digitalizacijo podjetij.

Ugotovitve strukturiranih intervjujev potrjujejo zgornjo analitično sliko, hkrati pa jo dopolnjujejo z vsebinskimi pojasnili. Na področju digitalne infrastrukture so opisali merljiv napredek, a hkrati izpostavili sistemski razkorak med doseganjem infrastrukturnih ciljev in dejansko rabo vzpostavljene infrastrukture. Na področju digitalnih javnih storitev so prepoznali ugodno izhodišče Slovenije za obdobje 2021–2027, vendar so opozorili tudi na ponavljajoči se vzorec, kjer vzpostavljeni sistemi ob zaključku projekta ne pokrivajo celotnega obsega pričakovanih storitev. Pri digitalnih kompetencah je bila kot ključni metodološki izziv izpostavljena neusklajenost med kazalniki DSI 2030 in indikatorji EKP projektov, kar otežuje dokazovanje prispevka k strateškim ciljem. Pomembno je tudi izpostaviti, da je glede na vmesno poročilo DSI 2030, na katerega so se sklicevali sogovorniki, v preteklem programskem obdobju realiziranih okoli 50 % zastavljenih ukrepov, dodatnih 30 % pa je še v izvajanju, zaradi česar je celovita ocena prispevka EKP ukrepov v tej fazi prezgodnja. Pričakuje se, da bo ob zaključku izvajanja trenutnega kohezijskega obdobja prispevek 2021–2027 bistveno bolj izražen.

4.2 Ali obstaja kakšno področje, kjer naložbe niso neposredno prispevale k doseganju strateških ciljev? Če da, katero?

Na navedeno vprašanje smo odgovorili s pomočjo pregleda dokumentacije in nadaljevanje analize iz predhodnega vprašanja za vrednotenje.

Spodaj je predstavljena analitična tabela, kjer smo podatke o vplivu posameznih ukrepov mapirali na posamezna področja DSI 2030, da bi ugotovili, ali obstaja področje, ki ga ukrepi EKP niso naslovili.

DSI 2030 področje	Obdobje 14-20			Obdobje 21-27			SKUPAJ
	Neposreden	Delni	Posreden	Neposreden	Delni	Posreden	
Gigabitna infrastruktura	2	0	0	0	0	0	2
Digitalne kompetence in vključenost	4	4	4	2	4	4	22
Digitalna preobrazba gospodarstva	3	6	7	3	2	8	29
Pot v pametno družbo 5.0	0	2	2	2	3	0	9
Digitalne javne storitve	2	2	0	5	1	0	10
Kibernetska varnost	0	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	11	14	13	12	10	12	72

Iz zgornje tabele je razvidno, da so bili z ukrepi, ki so naslavljali cilje in kazalnike posameznih področij, zajeti vsi stebri strategije DSI 2030, razen področja "Kibernetska varnost". Po številu ukrepov je EKP največ prispevala k področjema "Digitalna preobrazba gospodarstva" ter "Digitalne kompetence in vključenost", najmanj pa – poleg področja "Kibernetska varnost" – k področju "Gigabitna infrastruktura". Takšna razporeditev se odraža tudi v pregledu finančnih prispevkov.

Pri interpretaciji rezultatov je treba upoštevati, da je v okviru področja "Gigabitna infrastruktura" predvidena izvedba projekta GOŠO 7, ki bo pomembno prispeval k doseganju ciljev. Ker se izvajanje projekta v času zajema podatkov še ni začelo, njegovih učinkov in finančnega prispevka v tej analizi še ni bilo mogoče upoštevati. Pričakujemo, da bodo ti podatki na voljo v kasnejših fazah izvajanja projekta.

Prav tako na področju "Kibernetska varnost" pričakujemo prispevek projektov EKP v okviru programskega obdobja OP 2021–2027. Ugotovitve strukturiranih intervjujev kažejo, da so za začetek izvajanja načrtovanih projektov, predvidenih za sofinanciranje iz sredstev EKP, potrebne določene zakonodajne spremembe oziroma vzpostavitev ustreznih pravnih podlag. Po sprejetju potrebnih pravnih rešitev pričakujemo začetek izvajanja dodatnih projektov na področju kibernetske varnosti. Glede na trenutno načrtovane aktivnosti ocenjujemo, da bodo do zaključka izvajanja EKP v programskem obdobju 2021–2027 naslovljena vsa področja strategije DSI 2030.

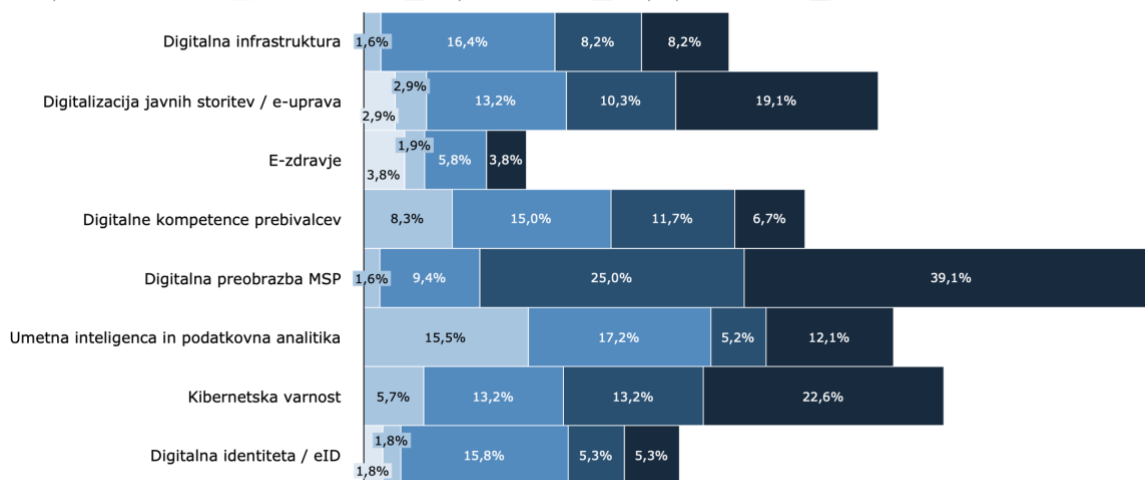
Navedeno ni nepresenetljivo glede na dejstvo, da poleg EKP sredstev, DSI 2030 prispevajo tudi različni viri financiranja, kar bi pomenilo, da pričakujemo, da so tudi drugi viri prispevali k uresničevanju ciljev in spremembi kazalnikov.

Ugotovitve strukturiranih intervjujev to analitično sliko dopolnjujejo z vidika smotrnosti naložb. Sogovorniki so navedli primer ukrepa, ki je bil po izvedeni predhodni analizi opuščen, saj se je izkazalo, da bi zbiral podatke, ki jih računovodski servisi že vodijo. Vlaganje v podvajanje obstoječih rešitev je bilo zato ocenjeno kot nesmotno. Takšni primeri kažejo, da sistem v določeni meri prepozna naložbe z omejeno dodano vrednostjo ter omogoča njihova pravočasno prilagoditev ali preusmeritev. Hkrati so sogovorniki opozorili na strukturne omejitve pri usmerjanju podpornih ukrepov. Po njihovih navedbah so bili ukrepi evropske kohezijske politike pretežno namenjeni proizvodnim podjetjem, kjer je učinke digitalizacije lažje neposredno izmeriti, medtem ko je imel storitveni sektor slabši dostop do podpore. Kot manj učinkovite so bile ocenjene tudi nekatere podporne sheme za internacionalizacijo in financiranje, kar nakazuje potrebo po njihovi poenostavitvi ter boljši medsebojni usklajenosti.

4.3 Kakšne pozitivne ali negativne spremembe so opazne na različnih področjih?

Ocenite, v kolikšni meri so bili doseženi načrtovani rezultati ukrepov vaše organizacije.

Sploh niso bili doseženi Nekoliko doseženi Povprečno doseženi Nadpovprečno doseženi V celoti doseženi

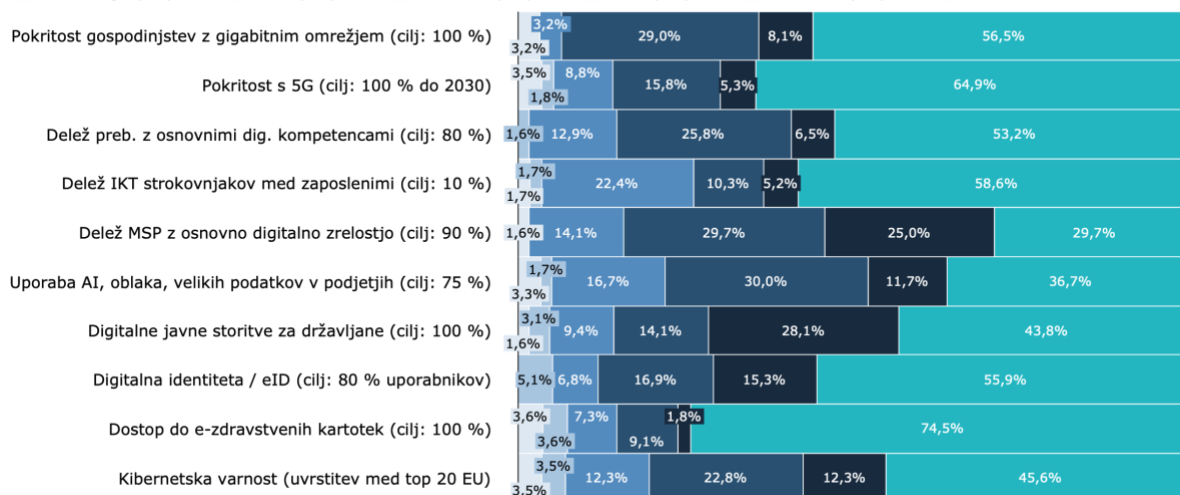

V izvirni anketi je bilo med možnimi odgovori mogoče izbrati »Ni relevantno«, kar je namenjena organizacijam, ki posameznega ukrepa niso izvajale. Zaradi večje preglednosti rezultatov in lažje interpretacije je bil ta odgovor iz analize oziroma iz grafičnega prikaza izločen.

Odgovori anketirancev kažejo, da so bili načrtovani rezultati ukrepov v največji meri doseženi na področju digitalne infrastrukture, kjer jih je 65,6 % anketirancev ocenilo kot "v celoti dosežene". Sledijo področja razvoja digitalnih kompetenc prebivalcev (58,3 %), umetna inteligenca in podatkovna analitika (50,0 %) ter kibernetska varnost (45,3 % "v celoti" in 22,6 % "nadpovprečno dosežene"). Pozitivne ocene prevladujejo tudi na področju digitalne preobrazbe MSP, kjer je 39,1 % anketirancev ocenilo, da so bili rezultati doseženi nadpovprečno, 25,0 % pa, da so bili doseženi v celoti. Na področju e-zdravju je delež odgovorov, ki kažejo na popolno doseganje rezultatov, sicer visok, vendar temelji na zelo majhnem številu odgovorov, zato teh ugotovitev ni mogoče obravnavati kot zanesljiv pokazatelj dejanske uspešnosti ukrepov.

Ocenite, v kolikšni meri so izvedeni ukrepi prispevali k doseganju strateških ciljev DSI 2030.

Zanemarljiv prispevek Nizek prispevek Neutralen prispevek Velik prispevek Zelo velik prispevek Ni relevantno

Anketiranci evropskim sredstvom na splošno pripisujejo pomemben prispevek k doseganju strateških ciljev DSI 2030. Največji prispevek prepoznajo pri pokritosti gospodinjstev z gigabitnim omrežjem (56,5 % "zelo velik prispevek"), sledi digitalna identiteta oziroma eID (55,9 %) ter delež prebivalcev z osnovnimi digitalnimi kompetencami (53,2 %). Pomemben prispevek anketiranci prepoznajo tudi pri digitalni zrelosti MSP, kjer ga skupno 54,7 % ocenjuje kot velik ali zelo velik. Najnižji oziroma najmanj opredeljen prispevek je zaznan na področju dostopa do e-zdravstvenih kartotek, kjer je večina anketirancev izbrala odgovor "ni relevantno". To je verjetno povezano s strukturo vzorca, saj med anketiranci ni bilo pomembnejšega deleža predstavnikov zdravstvenega

sektorja. Rezultati ankete tako nakazujejo, da anketiranci evropski kohezijski politiki pripisujejo pomembno vlogo pri uresničevanju strategije DSI 2030.

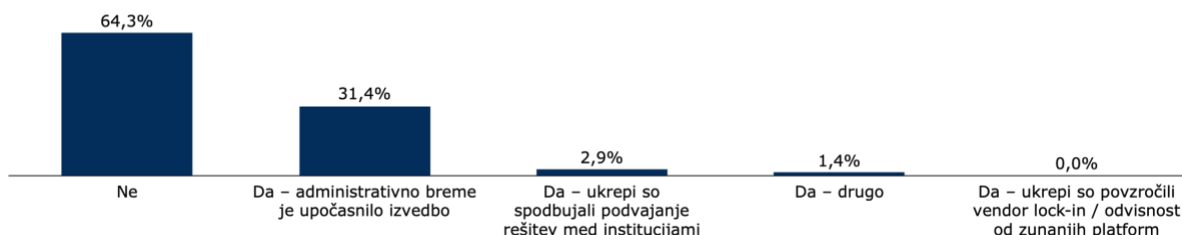
Ali so EU kohezijska sredstva ključno prispevala k napredku na vašem področju?

Anketiranci so jasno izrazili stališče, da je napredek na področju digitalizacije brez EU sredstev težko dosegljiv. Takšen odziv potrjuje strateški pomen EKP kot ključnega vira financiranja digitalne preobrazbe in se ujema z opažanjem iz poglavja 4.2, da DSI 2030 sicer prispevajo tudi drugi viri, vendar ima EKP osrednjo vlogo pri uresničevanju ciljev strategije. Hkrati ta ugotovitev odpira vprašanje vzdržnosti doseženih rezultatov v obdobju po izteku programskega obdobja,

kar dodatno naslavljamo v poglavju 4.8 v okviru analize tveganj za nadaljnji razvoj.

Ali ste opazili kakšne negativne učinke ali nenamerne posledice izvedenih EU sofinanciranih ukrepov?

Pri vprašanju o negativnih učinkih izvajanja je administrativno breme ponovno izpostavljeno kot najpogostejši odziv, kar potrjuje ugotovitev iz prejšnjega sklopa. Hkrati je delež odgovorov, da večjih negativnih učinkov ni, primerljivo visok, kar nakazuje, da kljub prisotnosti administrativnih izzivov anketiranci ne zaznavajo sistemskih negativnih posledic izvajanja EU ukrepov. Na podlagi tega lahko zaključimo, da je administrativna obremenitev prej zaznana kot operativna težava in ne kot dejavnik, ki bi bistveno spodkopaval učinkovitost ali rezultate izvajanja.

Iz strukturiranih intervjujev izhaja podrobnejša slika pozitivnih in negativnih sprememb, ki dopolnjuje anketne ugotovitve. Med pozitivnimi spremembami so sogovorniki najpogosteje izpostavili kvalitativni premik v ravni in kulturi digitalizacije na področjih, za katera so odgovorni, vključno z razvojem digitalnih javnih storitev in pravosodnih informacijskih sistemov, ki so se razvili od začetnih faz do kompleksnih, medsebojno povezanih platform. Na področju digitalnih kompetenc je obdobje pandemije COVID-19 pomenilo prelomnico, ki je normalizirala spletno izobraževanje in trajno spremenila kulturo usposabljanja v javnem sektorju, na ravni upravljanja pa so sogovorniki opisali vzpostavitev koordinacijskih mehanizmov, ki so prispevali k bolj sistemskemu medresorskemu pristopu.

Hkrati so sogovorniki opozorili na določene negativne in nenamerne učinke, ki so manj vidni v anketnih odzivih. Najpogostejše omenjena je bila neintegracija rezultatov po zaključku projektov: aktivnosti, ki med trajanjem projekta dosegajo merljive spremembe, po izteku financiranja niso sistemsko vgrajene v institucije ali procese. Sogovorniki so opisali tudi pojav nepopolnih digitalnih rešitev, kjer je sistem sicer vzpostavljen in na voljo, vendar ne pokriva celotnega obsega storitev, ki ga končni uporabnik pričakuje, kar ustvarja vrzel med zaznano obljubo digitalizacije in dejansko izkušnjo. Skupni imenoalec vseh intervjujev je bilo naraščajoče administrativno breme pri upravljanju EU projektov, ki izčrpava omejene kadrovske zmogljivosti posredniških teles, kar potrjuje in dodatno utemeljuje anketno ugotovitev iz poglavja 4.5 o administrativni obremenitvi kot najslabšem vidiku izvajanja.

Sogovorniki so se enotno strinjali, da brez EKP financiranja do tega napredka pri digitalizaciji ne bi prišlo ali bi bil bistveno manjši po obsegu, pri čemer so opozorili, da je natančna ocena prispevka ukrepov k posameznim ciljem DSI 2030 zahtevna, saj formalni sistemi sledenja niso bili vzpostavljeni z namenom merjenja prispevka po strateških ciljih, kar se ujema z metodološko omejitvijo, ki smo jo izpostavili na začetku tega poglavja.

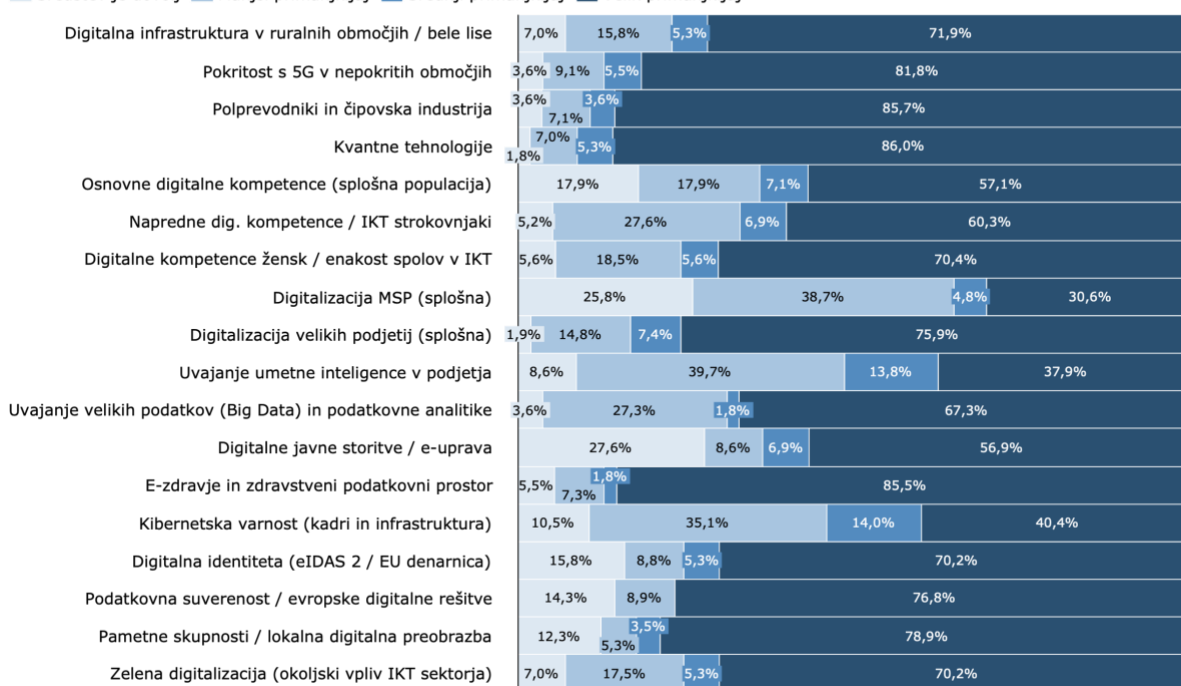
Sogovorniki so med pomembnejšimi dejavniki napredka izpostavili pandemijo COVID-19, ki je predstavljala prelomnico pri zaupanju uporabnikov v elektronske storitve ter pomembno pospešila digitalizacijo javnih storitev. Čeprav je bila strategija DSI 2030 sprejeta po tem, ko so se učinki pandemije že uveljavili, se je zagon digitalne preobrazbe nadaljeval tudi v obdobju njenega izvajanja ter še naprej spodbujal povpraševanje in uporabo digitalnih javnih storitev. Kot pomemben napredek so sogovorniki navedli tudi postopno centralizacijo in povezovanje informacijskih rešitev ter

spremembo pristopa k snovanju ukrepov, pri katerem se ključne deležnike vključuje že v zgodnjih fazah načrtovanja. Po njihovem mnenju je takšen pristop prispeval uporabnosti razvitih rešitev. Hkrati so ocenili, da se je medresorsko sodelovanje v primerjavi s preteklim obdobjem izboljšalo, vendar odsotnost enotne strateške usmeritve in osrednje koordinacije še vedno predstavlja pomembno sistemsko pomanjkljivost. Sogovorniki so posebej opozorili tudi na pomanjkanje sistematičnega merjenja učinkovitosti izvedenih ukrepov. Po njihovem mnenju se povratne informacije o dejanskem delovanju in učinkih digitalnih rešitev pri načrtovanju nadaljnjih aktivnosti ne uporabljajo dovolj dosledno.

4.4 Na katerih področjih bi bilo potrebno dodatno usmeriti sredstva in kakšni bi bili učinkoviti ukrepi za doseg ciljev?

Na katerih področjih so obstoječe naložbe in ukrepi nezadostni za doseganje ciljev DSI 2030?

Sredstev je dovolj Manjši primanjkljaj Srednji primanjkljaj Velik primanjkljaj

Anketiranci so na skoraj vseh obravnavanih področjih zaznali primanjkljaj sredstev, kar je glede na obseg izzivov in ciljev DSI 2030 pričakovano. Najizrazitejši primanjkljaj so prepoznali na področju kvantnih tehnologijah (86,0 % anketirancev je izbralo "velik primanjkljaj"), polprevodnikih in čipovski industriji (85,7 %), e-zdravju (85,5 %) ter pokritosti s 5G v nepokritih območjih (81,8 %). Gre predvsem za področja, ki v okviru EKP doslej niso bila ali so bila le omejeno pokrita, kar potrjuje tudi pregled ukrepov v poglavju 4.2, oziroma za nova tehnološka področja, ki v preteklih programskih obdobjih še niso bila sistematično vključena med prednostne naložbe. Med področji z najmanjšim zaznanim primanjkljajem izstopa digitalizacija MSP, kjer večina anketirancev ocenjuje, da so bila sredstva zadostna oziroma, da je bil primanjkljaj le manjši. Takšna ocena je skladna s strukturo anketirancev kot tudi z dejstvom, da je bilo področje digitalizacije gospodarstva pomembno financirano tudi iz drugih evropskih virov, predvsem iz Načrta za okrevanje in odpornost (NOO). Rezultati ankete tako nakazujejo, da bi bilo pri načrtovanju prihodnjih ukrepov EKP smiselno preučiti možnosti za okrepitev podpore področjem z največjimi primanjkljajem oziroma zaznano vrzeljo, ob upoštevanju njihove strateške pomembnosti za digitalno preobrazbo Slovenije ter dopolnjevanje z drugimi viri.

Strukturirani intervjuji tudi potrjujejo večino zgoraj navedenih prioritet in jih dopolnjujejo z dodatnimi vsebinskimi poudarki. Digitalne kompetence so bile pri vseh sogovornikih prepoznane kot področje, ki zahteva nadaljnje in bolj ciljano vlaganje, pri čemer je skupna usmeritev premik od splošnih, temeljnih digitalnih veščin k naprednim kompetencam, ki vključujejo pismenost s področja umetne inteligence, kibernetske varnosti, specializirana usposabljanja za specifične poklicne profile v javnem sektorju ter programe z mentorsko komponento. Sogovorniki so na podlagi izkušenj ocenili, da so ciljane, specializirane izobraževanja učinkovitejša od splošnih delavnic z večjim dosegom.

Prav tako je bilo izpostavljeno področje razvijanja digitalnih veščin, tudi kibernetske varnosti, pri otrocih v okviru šolskega procesa, ki bi se po tem lahko z medgeneracijskim sodelovanjem preneslo na njihove starše in stare starše, kar bi bolj učinkovito naslovilo identificiran manjko. Digitalizacija gospodarstva je bila identificirana kot področje z največjim zaostankom za povprečjem EU, pri čemer obstoječi ukrepi niso zadostno naslovili absorpcijske zmogljivosti gospodarskih subjektov, zlasti manjših podjetij.

Sogovorniki so kot ločeno in pomembno temo izpostavili vzdrževanje informacijskih sistemov, ki ga obstoječe EU financiranje ne predvideva in so razpravo o vzdrževanju kot upravičenemu namenu financiranja opisali kot nujno.

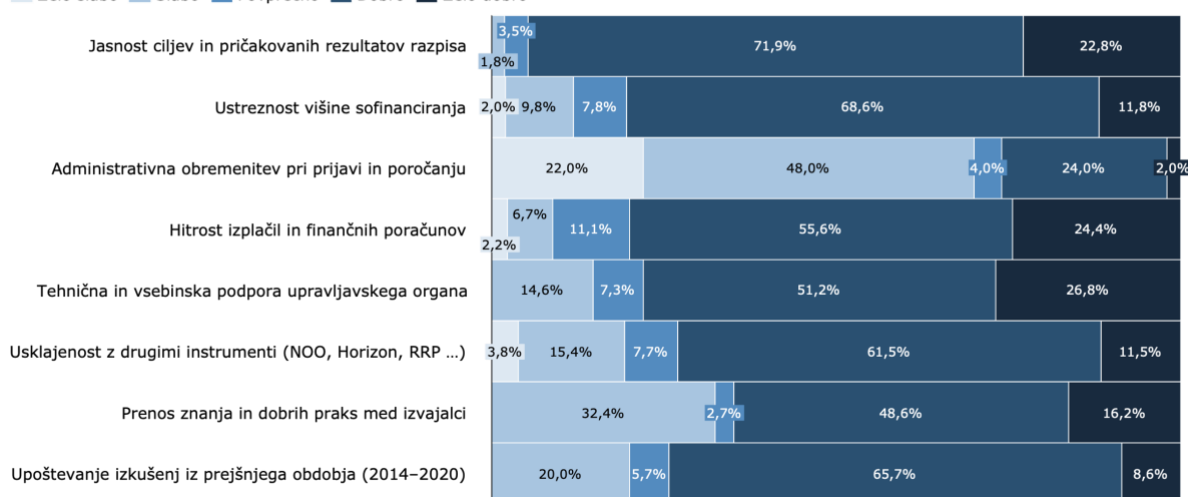
Na področju izobraževalne digitalne infrastrukture so prepoznali sistemsko vrzel pri upravljanju šolske IT infrastrukture, ki zahteva kontinuirano vlaganje in presega obseg projektnega financiranja, na področju digitalizacije javnih storitev pa so opozorili na potrebo po dopolnitvi obstoječih sistemov do stopnje, ki zagotavlja celovito digitalno izkušnjo končnega uporabnika. Glede oblik ukrepov so sogovorniki podprli kombinirani pristop, pri katerem infrastrukturni in vsebinski ukrepi potekajo usklajeno, saj infrastruktura brez vsebinskih programov in obratno ne dosega pričakovanega učinka.

Sogovorniki so kot prednostno področje prihodnjih vlaganj izpostavili sistematičen razvoj digitalnih kompetenc, ki bi presegel obseg posameznih projektov ter zajel širšo populacijo zaposlenih in ranljive skupine. Po njihovem mnenju bi morala biti usposabljanja zasnovana kot dolgoročni in široko dostopni programi, ne zgolj kot nektane projektne aktivnosti. Kot drugo prednostno področje so navedli internacionalizacijo slovenskih digitalnih rešitev, za katero ocenjujejo, da je kljub izrazitemu povpraševanju na tujih trgih še vedno sistemsko premalo podprta. Po njihovem mnenju bi bilo treba oblikovati ciljno usmerjeno strategijo z jasno opredeljenimi prioritetskimi trgi. Tretje prednostno področje predstavlja krepitev medpodjetniškega sodelovanja, zlasti partnerstev med med zagonskimi in uveljavljenimi podjetji, ki jih obstoječi instrumenti po ocenah sogovornikov ne spodbujajo v zadostni meri. Na področju razvoja horizontalnih digitalnih rešitev so sogovorniki kot prednostne usmeritve izpostavili razvoj storitev zaupanja, evropske digitalne denarnice, krepitev mednarodne interoperabilnosti informacijskih sistemov ter postopen prehod na odprtokodne rešitve, ki lahko ob ustreznem obvladovanju varnostnih tveganj prispevajo k zmanjšanju tehnološke odvisnosti.

4.5 Katere so bile dobre prakse izvajanja, katere slabe ali so se izkušnje učinkovito prenesle tudi v aktualno obdobje?

Ocenite vidike izvajanja EU sofinanciranih ukrepov na vašem področju.

■ Zelo slabo ■ Slabo ■ Povprečno ■ Dobro ■ Zelo dobro

Anketiranci izvajanje ukrepov, sofinanciranih iz evropskih sredstev, na splošno ocenjujejo pozitivno, kar nakazuje, da sistem izvajanja deluje zadovoljivo ter da se izkušnje iz preteklih programskih obdobj v določeni meri prenašajo tudi v aktualno programsko obdobje. Najvišje ocene so prejeli ustreznost višine sofinanciranja (80,4 % anketirancev jo ocenjuje kot dobro ali zelo dobro), hitrost izplačil in finančnih poračunov (80,0 %) ter usklajenost z drugimi instrumenti, kot so NOO, Horizon in RRP (73,0 %). Najslabše ocenjen vidik je administrativna obremenitev pri prijavi in poročanju, ki jo 70,0 % anketirancev ocenjuje kot slabo ali zelo slabo, kar je pričakovan rezultat in odraža splošno

zaznavo upravičencev v okviru EU sofinanciranih instrumentov. Kot pomembna priložnost za izboljšave izstopa prenos znanja in dobrih praks med izvajalci, ki ga skoraj tretjina anketirancev ocenjuje kot zelo slabega. To kaže na potencial za okrepitev medsebojnega učenja in sistematične izmenjave izkušenj, kar bi lahko prispevalo k učinkovitejšemu izvajanju ukrepov v prihodnjih programskih obdobjih.

Strukturirani intervjuji dodatno definirajo navedene dobre in slabe prakse izvajanja. Kot najpomembnejšo dobro prakso so sogovorniki prepoznali kontinuiteto sistemov in projektov med programskima obdobjema, saj so projekti, ki so gradili na predhodni perspektivi in nadgrajevali obstoječe rešitve, dosegli boljše rezultate od tistih, ki so se začeli od začetka. Kot dejavnik kakovosti izvedbe je bilo izpostavljeno partnerstvo s specializiranimi institucijami z ustreznimi strokovnimi kompetencami, kot primer dobre prakse pri zagotavljanju kontinuitete ob spremembi vira financiranja pa je bil opisan uspešen prenos projektnih modelov iz NOO v EKP. Sogovorniki so kot najučinkovitejše ocenili tiste ukrepe, ki so gradili na obstoječih sistemih in zagotavljali kontinuiteto med programskima obdobjema ter tiste, pri katerih je bila navezava med ukrepom in strateškim ciljem jasna in neposredna.

Med slabimi praksami in ponavljajočimi se izzivi so sogovorniki izpostavili primere, ko je bilo partnerstvo s specializiranimi institucijami opuščeno in so resorji prevzeli izvedbo v lastno upravljanje, pri čemer se je kakovost znižala, ter nezadostno načrtovanje izvedbene faze pred začetkom projekta, ki vodi v premalo premišljeno izvedbo in naknadno reševanje težav. Sogovorniki so prepoznali tudi razdrobljenost administrativne prakse posredniških teles kot sistemski problem, kjer vsako telo razvija lastna navodila in interpretacije zahtev organa upravljanja, kar povzroča neenakost v obravnavi upravičencev in dodatno kompleksnost za tiste, ki sodelujejo v programih več posredniških teles hkrati, kar dodatno pojasnjuje administrativno obremenitev iz anketnih odzivov zgoraj. Skupna ugotovitev, ki presega posamezne primere, je pomanjkanje formaliziranega prenosa znanja med programskima obdobjema, saj se institucionalni spomin prenaša pretežno neformalno skozi iste kadre, kar je tveganje, ki ga podrobneje obravnavamo v poglavju 4.8.

Sogovorniki so med dobrimi praksami izpostavili postopen prehod od ločenega, silosnega izvajanja projektov k bolj povezanemu pristopu, pri katerem se digitalne rešitve načrtujejo kot del enotne arhitekture informacijskih sistemov, ključni deležniki pa se vključujejo že v zgodnjih fazah načrtovanja. Kot pomembno pridobljeno izkušnjo so navedli tudi spremembo pristopa k načrtovanju. Po njihovem mnenju je primernejše, da investicijska dokumentacija opredeljuje razvojne usmeritve in strateške cilje, saj se informacijske tehnologije in potrebe uporabnikov razvijajo prehitro, da bi bilo mogoče posamezne rešitve zanesljivo načrtovati za več let vnaprej. Kot koristno prakso so sogovorniki ocenili tudi obveznost priprave zaključnih poročil, saj spodbuja sistematično retrospektivo, vrednotenje doseženih rezultatov in prenos pridobljenih izkušenj. Med manj uspešnimi pristopi so izpostavili model enakomernega mesečnega financiranja izvajalcev, ki po njihovem mnenju ne ustvarja zadostnih spodbud za kakovostno izvedbo, saj se rezultati informacijskih projektov praviloma pokažejo šele ob zaključku razvoja oziroma uvedbe rešitve. Kot pomembni oviri za učinkovito izvajanje so navedli togost nekaterih izobraževalnih sistemov ter pogoste organizacijske reorganizacije, zaradi katerih se obstoječe rešitve namesto nadgradnje pogosto razvijajo na novo.

4.6 Kakšno je zadovoljstvo uporabnikov rezultatov?

Vprašanje zadovoljstva uporabnikov ni bilo neposredno naslovljeno v okviru ankete, je bilo pa izpostavljeno v strukturiranih intervjujih, in sicer z dveh vidikov: zadovoljstvo z doseženim rezultatom po zaključku projekta in zadovoljstvo z izkušnjo med procesom izvajanja. Ta dva vidika pogosto dajeta nasprotujoče si slike, kar je pomembna interpretativna ugotovitev.

Zadovoljstvo z doseženim rezultatom je pri večini sogovornikov ocenjeno kot visoko, saj so sistemi in storitve, ki so bili vzpostavljeni z EU sredstvi in so v rabi, deležni pozitivnih ocen s strani deležnikov in končnih uporabnikov, na nekaterih področjih celo navdušenja nad obsegom doseženih sprememb.

Zadovoljstvo med procesom izvajanja je opisano bistveno manj ugodno, pri čemer so sogovorniki skupno identificirali birokracijo, pogosto menjavo administrativnih sistemov, naraščajoče zahteve glede dokumentiranja in preverjanja ter dolgotrajnost postopka od potrditve vloge do izvedbe javnega naročanja kot dejavnike, ki negativno vplivajo na izkušnjo upravičencev in prejemnikov med trajanjem projektov, v nekaterih primerih do mere, ko birokracija odvrča potencialne upravičence od vključitve v projekte.

Navedena dvojnost je skladna z anketnimi ugotovitvami iz poglavja 4.5, kjer je administrativno breme prepoznano kot najpogostejši operativni izziv, hkrati pa pozitivna ocena izvajanja prevladuje.

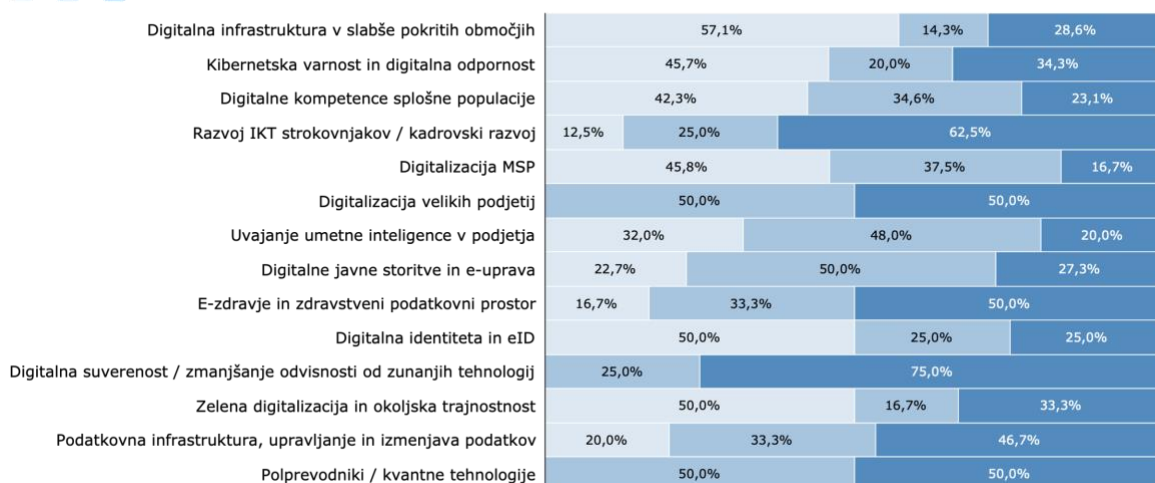
Na področju usposabljanj so sogovorniki, ki razpolagajo z bolj sistematičnimi sistemi evalvacije po vsakem izobraževanju, poročali o visokih ocenah zadovoljstva, pri čemer je bil izpostavljen metodološki pomislek, da vnaprej določeni ciljni odstotki zadovoljnih udeležencev kot kazalniki uspešnosti niso zanesljivo merilo dejanske kakovosti izvedbe. Skupna ocena je tako, da so rezultati EKP ukrepov pri končnih uporabnikih dobro sprejeti, medtem ko zadovoljstvo z izvedbenim procesom ostaja sistemski izziv, ki je relevanten predvsem za upravičence in prejemnike sredstev.

Z vidika končnih uporabnikov so sogovorniki poudarili, da mala in srednje velika podjetja kot eno ključnih ovir pri dostopu do sredstev prepoznavajo administrativno breme, kar je skladno z ugotovitvami ankete iz poglavja 4.3, kjer je bilo administrativno breme najpogostejše izpostavljeno kot negativni učinek izvajanja ukrepov. Po njihovih navedbah je za številna podjetja čas, namenjen pripravi prijav in poročanju, pogosto vrednejši od višine sredstev, ki bi jih lahko pridobil, zaradi česar se del potencialnih upravičencev za prijavo sploh ne odloči. Sogovorniki so poudarili tudi, da podporne organizacije pogosto prevzemajo pomemben del administrativnih nalog namesto podjetij, kar po njihovem mnenju dolgoročno ni vzdržno in kaže na potrebo po poenostavitvi postopkov za dostop do sredstev. Na področju digitalnih javnih storitev so sogovorniki izpostavili, da se je po pandemiji COVID-19 povpraševanje po elektronskih storitvah občutno povečalo, kar potrjuje njihovo vse večjo uporabo in pomen. Za zagotavljanje kakovostne uporabniške izkušnje se pri razvoju rešitev vse pogostejše uporabljajo pristopi soustvarjanja z uporabniki, hkrati pa se dosledno upoštevajo zahteve glede dostopnosti za ranljive skupine.

4.7 Ali so zaznane še druge potrebe na strani končnih uporabnikov rezultatov, ki niso zajete med ukrepi? Če da, katere?

Katera vrzel je najpomembnejša za reševanje v prihodnjem programskem obdobju?

1 2 3

Anketiranci so kot najpomembnejšo vrzel za prihodnje programsko obdobje najpogostejše navedli digitalno infrastrukturo na slabše pokritih območjih (57,1 % prvih izbir). Med najpogostejše izpostavljene prioritete sledijo digitalizacija MSP (45,8 %), kibernetska varnost in digitalna odpornost (45,7 %), razvoj digitalnih kompetenc splošne populacije (42,3 %) ter zelena digitalizacija. Te ugotovitve so skladne z rezultati, predstavljenimi v poglavju 4.4, kjer so bila ista oziroma sorodna področja prepoznana kot področja z največjim zaznam primanjkljajem sredstev. Področje e-zdravje so anketiranci pri razvrščanju razvojnih prioritet praviloma uvrščali nižje, kar pa ne pomeni, da ga ocenjujejo kot manj pomembnega. Na interpretacijo rezultatov pomembno vpliva struktura vzorca, saj med anketiranci ni bilo pomembnejšega deleža predstavnikov zdravstvenega sektorja, zato je treba ugotovitve obravnavati previdno. Kot izhaja iz poglavja 4.4, e—zdravje kljub temu ostaja eno od področij, kjer anketiranci zaznavajo izrazit primanjkljaj sredstev, vendar se zaradi omejene zastopanosti relevantnih deležnikov ni uvrstilo med najvišje razvojne prioritete.

Strukturirani intervjuji dopolnjujejo rezultate ankete z nekaterimi sistemskimi potrebami, ki v zaprtem naboru anketnih odzivov niso bile neposredno zajete. Digitalna suverenost je bila opisana kot nova strateška dimenzija, ki ni sistematično naslovljena v obstoječih programih, pri čemer so sogovorniki opozorili na naraščajočo odvisnost od zunanjih ponudnikov digitalnih storitev in platform ter na pomanjkanje sistematičnega pristopa k upravljanju te odvisnosti.

Kot vrzel, ki je obstoječi projektno zasnovani ukrepi ne zapolnjujejo, je bil prepoznan sistemski pristop k digitalnim kompetencam: posamezni programi prinašajo merljive rezultate pri udeležencih, a ne trajnih sistemskih sprememb na ravni institucij, zaradi česar so sogovorniki ocenili, da je za dolgoročni učinek potrebno spremeniti sistem, ne le financirati aktivnosti znotraj njega. Upravljanje izobraževalne digitalne infrastrukture ostaja brez systemske rešitve, saj izobraževalne ustanove porabijo znaten delež materialnih stroškov za IT podporo brez poenotenega in centraliziranega upravljanja.

Sogovorniki so prav tako izpostavili potrebo po koordinaciji digitalnih procesov v zahtevnih institucionalnih okoljih, kjer ni ene same pristojne institucije in koordinacija pogosto ostane odvisna od individualnih dogovorov brez trajne institucionalne podlage. Systemska potreba, ki jo je prepoznala večina sogovornikov, je vzdrževanje in posodabljanje obstoječih sistemov, pri čemer potreba po vzdrževanju narašča sorazmerno z obsegom digitalnih sistemov v rabi, kar se ujema z usmeritvami iz poglavja 4.4 in tveganji iz poglavja 4.8.

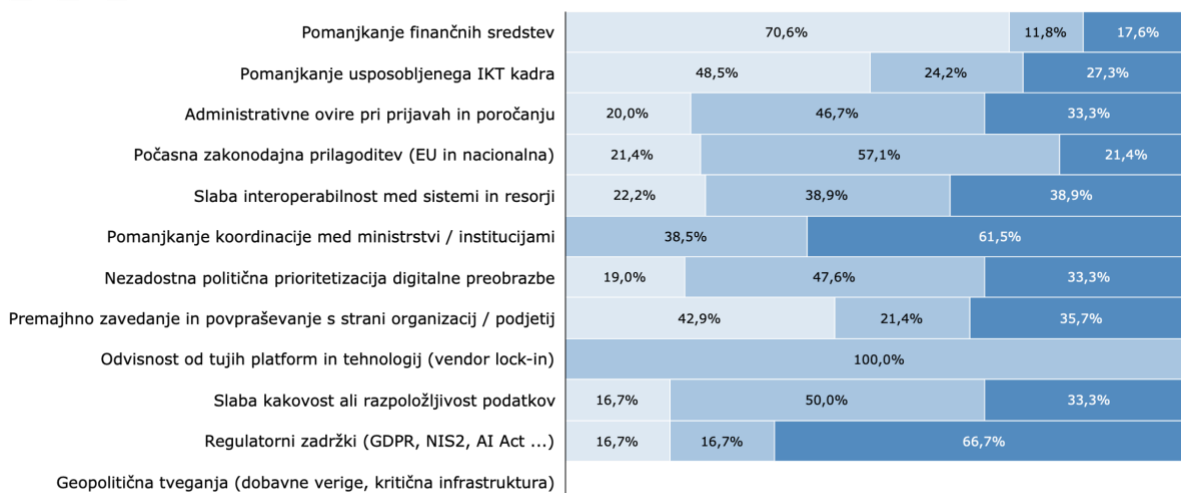
Napredne kompetence in pismenost s področja umetne inteligence so bile opisane kot potrebe, ki presegajo osnovna usposabljanja in zahtevajo bolj specializirana izobraževanja, prilagojena specifičnim poklicnim profilom v javnem sektorju.

Med potrebami, ki jih obstoječi ukrepi po mnenju sogovornikov ne naslavlja zadostno, izstopa podpora internacionalizaciji slovenskih digitalnih rešitev. Sogovorniki ocenjujejo, da na tujih trgih obstaja izrazito povpraševanje po slovenskih digitalnih rešitvah, vendar to področje ni systemsko podprto in bi zahtevalo oblikovanje ciljno usmerjene strategije z jasno opredeljenimi prednostnimi trgi. Poleg tega so opozorili na potrebo po poenostavitvi administrativnih postopkov za dostop do podpore. Po njihovem mnenju administrativne zahteve predstavljajo pomembno oviro za MSP, saj zapletenost prijavnih in poročevalskih postopkov dejansko zmanjšuje njihovo dejansko vključenost v podporne ukrepe.

4.8 Katera so prepoznana tveganja za nadaljnje vzdrževanje in razvoj doseženih rezultatov (s finančnega, zakonodajnega in kadrovskega vidika, ipd.)?

Kateri dejavniki najbolj ovirajo hitrejši napredek pri digitalni preobrazbi?

1 2 3

Anketiranci so kot najpogostejši dejavnik, ki ovira hitrejši napredek digitalne preobrazbe, najpogosteje navedli pomanjkanje finančnih sredstev (70,6 % prvih izbir). Sledijo pomanjkanje ustrezno usposobljenega IKT kadra (48,5 %), premajhno zavedanje in povpraševanje s strani organizacij in podjetij (42,9 %) ter pomanjkanje koordinacije med ministrstvi in institucijami (38,5 %). Navedeni dejavniki so medsebojno povezani in se lahko tudi vzajemno krepijo. Pomanjkanje ustreznih kadrov lahko upočasnjuje izvajanje projektov in povečuje stroške njihove izvedbe, omejena finančna sredstva pa zmanjšujejo možnost za dolgoročno krepitev kadrovskega zmogljivosti ter vzdrževanje razvitih digitalnih rešitev. Te ugotovitve dopolnjujejo rezultate iz poglavja 4.3, kjer so anketiranci ocenili, da bi bil napredek brez EU sredstev bistveno počasnejši, kar dodatno pokaže na pomembno vlogo evropskega financiranja pri digitalni preobrazbi. Med pogosto navedenimi drugo

uvrščeni dejavniki izstopata tudi počasno prilagajanje zakonodajnega okvira ter administrativne ovire pri prijavi in poročanju, kar je skladno z ugotovitvami iz poglavja 4.5.

Strukturirani intervjuji izpostavljajo natančnejšo strukturo tveganj, ki jih je mogoče razvrstiti v tri medsebojno odvisne kategorije: finančna, kadrovska in tveganja upravljalvske kontinuitete.

Finančna tveganja so bila omenjena pri vseh sogovornikih in se navezujejo na sisteme in programe, vzpostavljene z EU sredstvi, ki zahtevajo kontinuirano vzdrževanje iz integralnega proračuna. Sogovorniki so ocenili, da prekinitev ali zmanjšanje tega financiranja pri večini sistemov pomeni stagnacijo ali nazadovanje, kar se neposredno ujema z ugotovitvijo iz anket o omejitvi napredka brez EU sredstev iz poglavja 4.3. Posebej je bila izpostavljena ranljivost programov, ki temeljijo na brezplačni dostopnosti za končne uporabnike, in vrzel pri financiranju vzdrževanja informacijskih sistemov, ki jo proračunski mehanizmi ne pokrivajo zadostno.

Kadrovska tveganja so prepoznana kot kritična, in sicer tako po številu kot po ustreznih kompetencah, pri čemer institucionalni spomin ostaja ranljiv, ker se operativno znanje ob odhodu ključnih kadrov pogosto izgubi, predvsem zato ker ni sistematično dokumentirano.

Kot tretje so sogovorniki izpostavili tveganja upravljalvske kontinuitete v okviru morebitnih sprememb institucionalne ureditve na državni ravni, pri čemer bi prerazporeditev koordinacijskih pristojnosti med resorji ogrozila sistemski pregled in medresorsko usklajenost, ki sta bila prepoznana kot ključna dosežka zadnjega programskega obdobja.

Pomembno je tudi izpostaviti, da se naraščajoča kompleksnost upravljanja EU programov, ob nespremenjeni ali zmanjšujoči se kadrovske zasledbi posredniških teles, povezuje z vsemi tremi kategorijami tveganj in dolgoročno ogroža absorpcijsko sposobnost in kakovost upravljanja programov. Vzdržnost doseženih rezultatov je torej odvisna od kontinuiranega financiranja, ustreznih kadrovske kapacitete in ohranjanja koordinacijskih mehanizmov, oslabitev kateregakoli izmed teh dejavnikov pa bi ogrozila tisto, kar je bilo z EU sredstvi doseženo.

Sogovorniki so kot osrednje sistemsko tveganje izpostavili pomanjkanje ustreznih kadrov. Opozorili so, da posamezne zahtevne informacijske rešitve pogosto vzdržujejo zelo majhne ekipe ali celo posamezniki, pri čemer morajo vodje projektov hkrati opravljati tehnične, poslovne, pravne, finančne in vsebinske naloge. Po njihovem mnenju plačni sistem javne uprave ne omogoča konkurenčnega zaposlovanja najbolj iskanih strokovnjakov s področja IKT, kar dolgoročno povečuje tveganje za pomanjkanje ustreznih kadrov. Kot eno izmed možnih rešitev so navedli vzpostavitev razvojne enote z bolj konkurenčnimi zaposlitvenimi možnostmi, katerih primarna naloga bi bila razvoj digitalnih rešitev za javni sektor. Med tehnološkimi tveganji so sogovorniki izpostavili potrebo po stalnem nadgrajevanju storitev zaupanja ter naraščajočo izpostavljenost kibernetiskim grožnjam, ki zahteva kontinuirano krepitev varnostnih zmogljivosti. Opozorili so tudi, da hiter razvoj digitalnih tehnologij zmanjšuje primernost tega zastavljenega dolgoročnega načrtovanja, zato so po njihovem mnenju potrebni bolj prilagodljivi pristopi k načrtovanju in izvajanju ukrepov. Na sistemski ravni so kot pomembni tveganji navedli odsotnost sistematičnega spremljanja učinkovitosti izvedenih ukrepov ter pomanjkanje enotne strateške usmeritve. Poleg tega so opozorili na odliv podjetij in talentov iz Slovenije, ki po njihovem mnenju presega okvir ukrepov EKP in zahteva širše strukturne spremembe.

4.9 Pregled dosežkov in ugotovitev ter primerjava s Poročilom o stanju digitalnega desetletja 2026 Evropske komisije in Poročilom o razvoju UMAR 2026

V dopolnitev kvalitativnih ugotovitev iz strukturiranih intervjujev in kvantitativnih ugotovitev iz ankete smo izvedli triangulacijo z dvema neodvisnima viroma: **Poročilo o stanju digitalnega desetletja 2026 (Digital Decade Country Report 2026) za Slovenijo**, ki ga je pripravila Evropska komisija, ter **Poročilom o razvoju 2026 (POR 2026)**, ki ga letno pripravlja Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (UMAR). Poročilo Evropske komisije predstavlja osrednjo evropsko oceno napredka držav članic pri uresničevanju ciljev Digitalnega desetletja 2030, medtem ko POR 2026 spremlja napredek Slovenije pri uresničevanju Strategije razvoja Slovenije in evropskih razvojnih ciljev. Kazalniki obeh poročil se vsebinsko v veliki meri prekrivajo s strateškimi kazalniki Strategije Digitalna Slovenija 2030 (DSI 2030), zato njuna primerjava z rezultati vrednotenja predstavlja pomembno metodološko preveritev ugotovitev. Triangulacija evropskega, nacionalnega in empiričnega vira dodatno krepi veljavnost zaključkov vrednotenja v skladu z metodološkim načelom uporabe več neodvisnih virov za presojo istega raziskovalnega vprašanja.

V nadaljevanju predstavljamo ugotovitve po posameznih prednostnih področjih DSI 2030. Za vsako področje povzemamo (i) ugotovitve Evropske komisije in UMAR o stanju in napredku, (ii) povezavo s kohezijskimi ukrepi, obravnavanimi v poglavju 3.3, ter (iii) implikacije za prihodnje programiranje evropske kohezijske politike.

Področje 1 – Gigabitna infrastruktura

Poročilo o stanju digitalnega desetletja 2026 ugotavlja, da Slovenija nadaljuje nadpovprečen napredek pri razvoju gigabitne infrastrukture, predvsem pri pokritosti z optičnimi omrežji (FTTP) in omrežji 5G. Podobno tudi POR 2026 izpostavlja širokopasovno infrastrukturo kot eno izmed področij največjega razvojnega napredka Slovenije.

To potrjuje tudi pričujoče vrednotenje. Ukrepi gradnje odprtih širokopasovnih omrežij predstavljajo finančno največje infrastrukturne investicije v okviru EKP 2014–2020, v obdobju 2021–2027 pa se razvoj nadaljuje z usmerjanjem v gigabitno infrastrukturo. V poglavju 4.1 so bili ti ukrepi prepoznani kot ukrepi z neposrednim vplivom na kazalnike DSI 2030, anketiranci pa so digitalno infrastrukturo ocenili kot področje z najbolje doseženimi rezultati.

Kljub doseženemu napredku tako Evropska komisija kot UMAR opozarjata na potrebo po nadaljnjem zmanjševanju razlik med urbanimi in podeželskimi območji ter zagotavljanju polne gigabitne povezeljivosti na celotnem ozemlju države.

Področje 2 – Digitalna preobrazba gospodarstva

Evropska komisija ugotavlja, da Slovenija kljub številnim spodbudam še vedno zaostaja pri digitalni intenzivnosti podjetij, predvsem pri uporabi računalništva v oblaku, velikih podatkov, umetne inteligence in drugih naprednih digitalnih tehnologij. Posebej izpostavlja nizko absorpcijsko sposobnost predvsem malih in srednje velikih podjetij ter pomanjkanje ustreznih digitalnih kadrov. Podobno POR 2026 ugotavlja, da številna podjetja digitalne preobrazbe še vedno ne prepoznavajo kot strateške prioritete.

Te ugotovitve se neposredno ujemajo z rezultati vrednotenja. Čeprav je bilo na področju digitalizacije gospodarstva izvedeno največje število kohezijskih ukrepov, intervjuji in anketa kažejo, da so digitalizacija MSP, uvajanje umetne inteligence in krepitev absorpcijske sposobnosti podjetij med največjimi izzivi prihodnjega obdobja. Rezultati tako potrjujejo, da sama razpoložljivost finančnih spodbud ne zagotavlja digitalne preobrazbe brez ustreznega razvoja kompetenc, organizacijskih sprememb in svetovalne podpore podjetjem.

Področje 3 – Digitalne kompetence

Obe primerjalni poročili ugotavljata, da področje digitalnih kompetenc ostaja eno največjih razvojnih izzivov Slovenije. Evropska komisija opozarja na pomanjkanje strokovnjakov IKT, nizko raven osnovnih digitalnih kompetenc prebivalstva ter potrebo po bistveno hitrejšem razvoju naprednih digitalnih znanj. UMAR podobno izpostavlja razvoj človeškega kapitala kot ključni pogoj za dolgoročno digitalno konkurenčnost države.

Tudi rezultati ankete kažejo, da anketiranci med največje razvojne prioritete prihodnjega obdobja uvrščajo razvoj digitalnih kompetenc prebivalstva, strokovnjakov IKT ter usposabljanje zaposlenih za uporabo novih digitalnih tehnologij. Intervjuji dodatno poudarjajo potrebo po dolgoročnih, sistemsko zasnovanih programih usposabljanja namesto enkratnih projektnih aktivnosti.

Področje 4 – Pot v pametno družbo 5.0 (umetna inteligenca, podatki, raziskovalna infrastruktura)

Poročilo o stanju digitalnega desetletja 2026 izpostavlja vključevanje Slovenije v evropske pobude na področjih umetne inteligence, visokozmogljivega računalništva, podatkovnih prostorov, polprevodnikov in kvantnih tehnologij, hkrati pa opozarja, da je uporaba umetne inteligence v gospodarstvu še vedno razmeroma nizka. Podobno POR 2026 ugotavlja, da je razvoj raziskovalnih zmogljivosti dober, bistveno manj pa je razširjena praktična uporaba naprednih tehnologij.

Vrednotenje potrjuje takšno sliko. Ukrepi RIUM, RIUM 2, Razvoj slovenščine v digitalnem okolju in SRIP ustvarjajo pomembne infrastrukturne in raziskovalne pogoje za nadaljnji razvoj ekosistema umetne inteligence, vendar imajo predvsem posreden vpliv na kazalnike DSI 2030. Anketiranci zato razvoj umetne inteligence ocenjujejo kot področje z opaznim napredkom, vendar hkrati kot eno izmed pomembnih prioritet prihodnjega programskega obdobja.

Področje 5 – Digitalne javne storitve

Evropska komisija ugotavlja, da Slovenija dosega dobre rezultate pri digitalnih javnih storitvah za državljane in podjetja ter je nad evropskim povprečjem pri uporabniški naravnosti posameznih

storitev. Tudi POR 2026 izpostavlja nadaljnjo digitalizacijo javne uprave, razvoj sistemov eGraditev, ePlan, eUprava, SPOT, eDavki in drugih ključnih rešitev.

To področje predstavlja tudi eno najpomembnejših področij kohezijskih vlaganj. Ukrepi digitalizacije javnih storitev, pravosodja in javne uprave so bili v vrednotenju prepoznani kot ukrepi z neposrednim vplivom na cilje DSI 2030, anketiranci pa so jih ocenili med najuspešnejšimi področji izvajanja. Hkrati primerjalni viri opozarjajo, da ostajajo pomembni izzivi na področju interoperabilnosti, čezmejne uporabe digitalnih storitev ter nadaljnega izboljševanja uporabniške izkušnje.

Področje 6 – Kibernetika varnost

Evropska komisija in UMAR poudarjata, da postaja kibernetika varnost eden ključnih horizontalnih pogojev digitalne družbe ter da povpraševanje po strokovnjakih na tem področju hitro narašča. Obe poročili izpostavljata predvsem potrebo po razvoju ustreznih kompetenc in kadrovske zmogljivosti.

Pričujoče vrednotenje ugotavlja, da je bilo področje kibernetike varnosti v okviru obravnavanih kohezijskih ukrepov bistveno manj zastopano kot druga področja digitalizacije, saj se večina aktivnosti financira iz drugih evropskih in nacionalnih instrumentov. Kljub temu sogovorniki v intervjujih področje prepoznavajo kot eno ključnih vsebinskih vrzeli prihodnjega obdobja, zlasti na področju izobraževanja, ozaveščanja in razvoja kadrov.

Sintezni zaključki

Primerjava rezultatov vrednotenja z ugotovitvami Poročila o stanju digitalnega desetletja 2026 Evropske komisije in Poročila o razvoju UMAR 2026 kaže visoko stopnjo skladnosti ugotovitev.

Prvič, vsi trije viri potrjujejo, da je evropska kohezijska politika pomembno prispevala k razvoju digitalne infrastrukture in digitalnih javnih storitev, kjer Slovenija dosega največji napredek.

Drugič, vsi viri opozarjajo, da največji razvojni izzivi ostajajo digitalna preobrazba gospodarstva, razvoj digitalnih kompetenc, pomanjkanje strokovnjakov IKT ter učinkovitejša uvajanja umetne inteligence in podatkovnih tehnologij v podjetja in javni sektor. Ti izzivi niso več predvsem infrastrukturne narave, temveč vse bolj zadevajo razvoj človeškega kapitala, organizacijskih zmogljivosti in sposobnosti učinkovite uporabe novih tehnologij.

Tretjič, priporočila Evropske komisije, UMAR in ugotovitve tega vrednotenja se vsebinsko ujemajo tudi glede prihodnjega usmerjanja evropske kohezijske politike. Poleg nadaljnjih vlaganj v infrastrukturo bo treba bistveno večjo pozornost nameniti razvoju digitalnih kompetenc, podpori digitalni preobrazbi podjetij, krepitvi raziskovalno-inovacijskega ekosistema, razvoju umetne inteligence ter zagotavljanju dolgoročne vzdržnosti že vzpostavljenih digitalnih rešitev.

Skupna analiza zato potrjuje, da je kohezijska politika pomembno prispevala k digitalni preobrazbi Slovenije. Ključni izziv prihodnjega programskega obdobja ni več predvsem vzpostavljanje osnovne digitalne infrastrukture, temveč njena učinkovita uporaba, razvoj kompetenc in zagotavljanje dolgoročnih učinkov izvedenih investicij.

5 Ugotovitve in priporočila vrednotenja

Vrednotenje potrjuje, da je evropska kohezijska politika (EKP) v obdobjih 2014–2020 in 2021–2027 pomembno prispevala k uresničevanju ciljev Strategije Digitalna Slovenija 2030. V nadaljevanju so strnjeno povzete ključne ugotovitve po vprašanjih vrednotenja ter iz njih izhajajoča priporočila za prihodnje programsko obdobje.

Ključne ugotovitve

1. Prispevek kohezijske politike k ciljem DSI 2030. Ukrepi EKP so prispevali k vsem stebrom strategije, z izjemo kibernetске varnosti, katere prispevek se pričakuje v obdobju 2021–2027. Največji finančni vpliv je imelo obdobje 2014–2020, predvsem zaradi obsežnih infrastrukturnih vlaganj.

2. Največji učinek pri digitalnih javnih storitvah in širokopasovni infrastrukturi. Po obsegu sredstev in vplivu na strateške kazalnike izstopata digitalizacija javnih storitev ter gradnja širokopasovne oziroma gigabitne infrastrukture, kar potrjuje tudi primerjava s Poročilom o razvoju UMAR 2026.

3. EU sredstva kot ključen pogoj za napredek. Deležniki ocenjujejo, da bi bil napredek brez sredstev EKP težko dosegljiv; kot najpogostejši operativni izziv izpostavljajo administrativno breme, ki najbolj obremenjuje mala in srednje velika podjetja.

4. Izboljšane izvedbene prakse. Med dobrimi praksami izstopajo kontinuiteta sistemov med programskima obdobjema, zgodnje vključevanje deležnikov in načrtovanje po razvojnih smereh; kot manj uspešna sta se izkazala silosno vodenje projektov in model enakomernega financiranja izvajalcev.

5. Zadovoljstvo z rezultati, nižje z izvedbenim procesom. Uporabniki dobro sprejemajo vzpostavljene rešitve in storitve, manj zadovoljstva pa je z izvedbenim procesom, ki ga obremenjujejo zahtevni administrativni postopki.

6. Prepoznane vrzeli za prihodnje obdobje. Kot področja z največjim primanjkljajem sredstev so prepoznani kvantne tehnologije, polprevodniki, e-zdravje in pokritost s 5G v slabše dostopnih območjih, med prihodnjimi prioritetami pa tudi digitalne kompetence, internacionalizacija in zelena digitalizacija.

7. Trajnost kot glavno tveganje. Največje tveganje predstavlja vzdržnost doseženih rezultatov po izteku financiranja, zlasti zaradi kadrovskega primanjkljaja ter odsotnosti sistematičnega merjenja učinkov in enotne strateške vizije.

Ključna priporočila

Zagotovitev vzdržnosti doseženih rezultatov. Zagotoviti je treba nadaljnje financiranje usposobljenih kadrov, analitičnih funkcij in razvitih rešitev po izteku sredstev EKP ter jih vključiti v redno delovanje institucij namesto obravnave kot začasne projektne podpore.

Usmeritev sredstev v premalo pokrita področja. Dodatna sredstva je smiselno prednostno nameniti razvoju kompetenc, nato pa kibernetски varnosti, e-zdravju, kvantnim tehnologijam, pokritosti s 5G v slabše dostopnih območjih ter zeleni digitalizaciji.

Institucionalizacija dobrih praks načrtovanja in izvajanja. Ohraniti velja načrtovanje po razvojnih smereh namesto dolgoročnih projektov, zgodnje vključevanje deležnikov in kontinuiteto med programskima obdobjema.

Vzpostavitev merjenja učinkov in strateške koordinacije. Priporočamo sistematično spremljanje in merjenje učinkov ukrepov ter jasnejšo strateško vizijo in medresorsko koordinacijo za bolj ciljno usmerjanje sredstev.

Podpora gospodarstvu, storitvenemu sektorju in internacionalizaciji. Podporo je smiselno razširiti na storitveni sektor, okrepiti internacionalizacijo slovenskih digitalnih rešitev ter spodbujati medpodjetniška partnerstva med zagonskimi in uveljavljenimi podjetji.

Ključni izziv prihodnjega obdobja tako ni več dokazovanje učinka kohezijske politike, temveč njegova institucionalizacija, stabilizacija in nadgradnja v dolgoročno vzdržen sistem.

6 Pregled opravljenih nalog

